

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr.14
par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu plānotai smilts – grants un smilts
ieguves paplašināšanai derīgo izrakteņu atradnē “*Apiņi*” Pārgaujas novada
Straupes pagastā

Derīgs līdz 2020.gada 21.augustam

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “*Limbažu ceļi*”, reģistrācijas Nr. 46603000113, adrese: Mehānizācijas iela 3, Limbaži, LV – 4001, tālr. 64070238 (turpmāk Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*”, reģistrācijas Nr. 40003374818, adrese: Vīlandes iela 3 - 6, Rīga, LV-1010, tālr. 67242411 (turpmāk Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk Birojs):

- 2016.gada 11.novembrī iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums par plānoto smilts-grants un smilts ieguves paplašināšanu derīgo izrakteņu atradnē “*Apiņi*” Pārgaujas novada Straupes pagastā.
- 2017.gada 20.jūlijā Birojā iesniegts papildināts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums par plānoto smilts-grants un smilts ieguves paplašināšanu derīgo izrakteņu atradnē “*Apiņi*” Pārgaujas novada Straupes pagastā (turpmāk Ziņojums).

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20.panta desmito daļu.

1. Paredzētās Darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu – smilts - grants un smilts ieguves paplašināšana (turpmāk Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Pārgaujas novada Straupes pagasts, nekustamā īpašuma “*Mazapiņi*” (kadastra Nr. 42820070071) (turpmāk Īpašums vai Darbības vieta) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 42820070071, derīgo izrakteņu atradne “*Apiņi*” (turpmāk Atradne).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību, ietekmes uz vidi novērtējumu un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Paredzētā darbība ietver derīgo izrakteņu – smilts - grants un smilts ieguves paplašināšanu Atradnes teritorijā un ar to saistītās darbības, tostarp ieguves teritorijas sagatavošanu (t.sk. atmežošanu, segkārtas noņemšanu), materiāla ieguvī, gatavās produkcijas uzglabāšanu krautnēs un transportēšanu tālākai realizācijai, kā arī Atradnes pakāpenisku rekultivāciju.
- 3.1.2. Atradnes kopējā platība ir ~ 29,89 ha. Pašlaik smilts – grants un smilts ieguve saskaņā ar 2014. gadā izsniegto derīgo izrakteņu ieguves atļauju tiek veikta Atradnes ZA daļā 4,98 ha platībā. Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) izpētes teritorija ir paplašināmā teritorija 24,9 ha platībā, kas ir sadalīta četrās ieguves zonās, katra zona ir ~ 6 ha liela. Plānotais vienas Atradnes daļas izstrādāšanas laiks ir pieci gadi.
- 3.1.3. Saskaņā ar Ziņojumu intensīva smilts - grants ieguve derīgo izrakteņu Atradnē 8,3 ha platībā notika līdz 1992. gadam. Pēc tam derīgo izrakteņu ieguve atsākta 2003.gadā, kad iegūts ~ 0,05 tūkst. m³. Laika periodā no 2006. gada līdz 2015.gadam Atradnē iegūtais derīgo izrakteņu ieguves apjoms bijis mainīgs (no ~ 5,82 tūkst.m³ līdz ~ 45,4 tūkst.m³). Saskaņā ar Ziņojumā iekļauto informāciju smilts – grants materiāls, kas tiek iegūts derīgo izrakteņu Atradnē, ir piemērots būvniecībai, ceļu būvei un remontam, bet smilts – autoceļu uzbērums veidošanai, kā arī ceļu kaisīšanai ziemā.
- 3.1.4. Darbības vieta atrodas SIA “DARU” zemes īpašuma “Mazapiņi” (kadastra Nr. 4282 007 0071) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 4282 007 0071. Paredzētās darbības ierosinātāja ar zemes īpašuma īpašnieci ir noslēgusi līgumu, kas nosaka tiesības veikt derīgo izrakteņu ieguvī šajā teritorijā. Nekustamā īpašuma nomas līgums ir noslēgts līdz 2034.gadam ar tiesībām pagarināt nomas līguma ilgumu.
- 3.1.5. Atradnes izpēte pirmo reizi veikta 1966. –1968. gadā, vairākas reizes veikta atkārtota izpēte (1976., 2005. – 2006., kā arī 2012. gadā). Atradnes derīgo izrakteņu krājumi akceptēti 2006. gada 1. jūnijā Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūrā (protokols Nr. 22) (turpmāk – LVĢMC), savukārt 2012.gadā, balstoties uz SIA “Zemes puse” veikto atlikušo krājumu pārrēķinu Atradnē, LVĢMC derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisija akceptējusi izmainīto sākotnējo derīgo izrakteņu apjomu Atradnē, kā arī precizējusi ieguves apjomus (protokols Nr. 19). Atbilstoši Atradnes pasei Atradnē akceptētie atlikušie A kategorijas smilts – grants krājumi sastāda 1180,4 tūkst. m³ (tajā skaitā 528,1 tūkst. m³ zem pazemes ūdens līmeņa), bet smilts krājumi – 1161,5 tūkst. m³ (tajā skaitā 158,7 tūkst. m³ zem pazemes ūdens līmeņa). No krājumu aprēķina laukuma izslēgta Atradnes centrālā daļa, ko veido līdz 1,4 m biezs kūdras slānis.
- 3.1.6. Saskaņā ar 2014.gada 11.februārī izsniegto derīgo izrakteņu ieguves limitu līdz 2034. gada 5. janvārim, atļautais derīgo izrakteņu ieguves apjoms A kategorijas krājumiem ir 319,54 tūkst. m³ smilts – grants un 50,70 tūkst. m³ smilts. Vidēji plānots iegūt ~ 30 tūkst.t derīgo izrakteņu gadā, aptuvenais sašķīrotā materiāla daudzums pagaidu bērtnēs paredzēts līdz 50 tūkst. t.
- 3.1.7. Derīgo izrakteņu ieguvī plānots veikt ar atklāto paņēmieni virs un zem gruntsūdens līmeņa, izmantojot ekskavatoru. Ieguve zem pazemes ūdens līmeņa paredzēta bez ūdens atsūkņēšanas no karjera un meliorācijas pasākumiem (neierīkojot jaunus grāvjus un nepadziļinot esošos grāvjus). Vienlaikus apskatīts arī risinājums veikt derīgo izrakteņu ieguvī virs gruntsūdens līmeņa. Ieguves darbus pamatā paredzēts veikt tikai darba dienās no plkst.7:00 līdz 18:00, gada siltajā sezonā (orientējoši no aprīļa līdz decembrim), savukārt produkcijas izvešana no karjera teritorijas iespējama

visu gadu. Vidēji plānotā satiksmes intensitāte, izvedot 200t derīgo izrakteņu dienā, paredz 8 braucienus abos virzienos. Maksimāli norādītais smilts – grants un smilts transportēšanas apjoms gada laikā plānots līdz 39 000t. Sašķīrotā materiāla izvešanas intensitāte no Atradnes var notikt ar pārtraukumiem vai intensitātes samazināšanos.

- 3.1.8. Birojs norāda, ka apjoma un citas šajā atzinumā minētās skaitliskās vērtības, kas norādītas Ziņojumā un raksturo Paredzēto darbību un tās risinājumus, ir Ierosinātājas norādītas un tai saistošas. Tajā pat laikā Biroja vērtējumā norādītie apjomi var nedaudz atšķirties, ņemot vērā derīgā materiāla pieprasījumu. Birojs vērš uzmanību, ka ir svarīgi novērtēt ar Paredzēto darbību saistītos paredzētos un maksimāli pieļaujamos parametrus, jo no tiem ir atkarīgas arī sagaidāmās ietekmes gan ieguves un transportēšanas aspektā, gan no darbības kopumā.
- 3.1.9. Derīgo izrakteņu Atradne atrodas Gaujas Nacionālā parka (turpmāk – GNP) teritorijā. GNP ir Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija *Natura 2000* (turpmāk *Natura 2000*). Līdz ar to IVN procedūra Paredzētajai darbībai piemērota un veikta, ņemot vērā Novērtējuma likuma 4.panta un 4.¹panta nosacījumus. Tas saistīts ar to, ka, pirmkārt, Darbības vietas kopplatība sasniedz 25ha, kas ir Novērtējuma likuma 1.pielikuma 25.punktā noteiktais platības robežsliekšnis attiecīga novērtējuma veikšanai. Otrkārt, Darbības vieta atrodas *Natura 2000* teritorijā. Attiecīgi, kā to paredz Novērtējuma likuma 4.¹panta (2)daļa, - Novērtējuma procedūra veikta, tajā ietverot gan ietekmes uz vidi novērtējuma, gan ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novērtējuma elementus saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību.
- 3.1.10. Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra Ierosinātājas Paredzētajai darbībai tika piemērota ar Biroja 2015.gada 5.jūnija lēmumu Nr.148 "*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*". Programmu ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai Birojs izdeva 2015.gada 11.septembrī.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Atradne atrodas Pārgaujas novada Straupes pagastā GNP ainavu aizsardzības zonā un robežojas ar dabas lieguma zonu. GNP ir Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija *Natura 2000*.
- 3.2.2. Atradnes teritorijas R daļa robežojas ar vietējas nozīmes autoceļu V127 *Dravnieki – Kaijas – Straupe – Līgatne* (turpmāk autoceļš V127), kurš Straupē vienā posmā pievienojas valsts nozīmes autoceļam A3 *Inčukalns – Valmiera – Igaunijas robeža* (turpmāk autoceļš A3). Atradnes teritorijai tuvākā apdzīvotā vieta – *Lielstraupe* – atrodas aptuveni 800 m uz ZR no Atradnes robežas, kurā saskaņā ar Straupes pagasta funkcionālo zonējumu atrodas nelielas rūpnieciskās apbūves un publiskās apbūves teritorijas. No Lielstraupes uz autoceļu A3 var nokļūt arī izmantojot vietējas nozīmes autoceļu V280 *Unguri – Lielstraupe – Brasa* (turpmāk autoceļš V280). Gan autoceļš V127, gan autoceļš V280 ir ar grants segumu. Autoceļam V127 Straupes teritorijā ir asfalta segums.
- 3.2.3. Saskaņā ar Ziņojumu plānotās darbības teritorijas apkārtnē raksturīgi ar mežiem apauguši pauguri ar pārpurvotām ieplakām. Daļa mežu un lauksaimniecības zemju, īpaši uz Z un A no nekustamā īpašuma "*Mazapiņi*", ir meliorēta. Uz A no paredzētās ieguves vietas ir vairākas apdzīvotas viensētas un lauksaimniecības zemes ap tām, bet uz R no Atradnes (otrpus autoceļam V127) atrodas neliela purvainā teritorija. Darbības vietā, kur plānots tālākais ieguves paplašinājums, atrodas izcirtumi un jaunaudzes. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto Atradnes centrā atrodas neliels purvainā meža puduris, kas izveidojies uz ~ 1,4 m bieza kūdras slāņa. Paplašinot ieguvi, šo teritorijas daļu nav plānots izstrādāt.

- 3.2.4. Atradnes teritoriju pārsvarā ieskauj valsts īpašumā (Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) un Valsts zemes dienesta valdījumā) esošas zemes vienības, Z un A Atradnes teritorija robežojas ar privātpersonu īpašumiem. Tuvākā viensēta “*Jāņkalni*” atrodas DR virzienā no Atradnes robežas ~ 38 m attālumā. Citas tuvākās dzīvojamās apbūves teritorijas atrodas no ~ 475 m līdz 850 m attālumā galvenokārt A, ZA virzienā. Viensētu “*Jāņkalni*” no Atradnes teritorijas šķir autoceļš V127 un šaura meža josla. Autoceļa V127 aizsargjosla neietilpst Paredzētās darbības teritorijā.
- 3.2.5. Saskaņā ar Pārgaujas novada teritorijas plānojumu 2013. - 2024. gadam Paredzētās darbības tiešā tuvumā neatrodas LVGMC datubāzē reģistrētas pazemes ūdeņu ņemšanas vietas vai centralizēta ūdensapgādes sistēma. Tuvākā dzīvojamās apbūves teritorija, kurā ūdensapgāde tiek organizēta izmantojot akas, ir viensēta “*Jāņkalni*”, kas atrodas ~38 m attālumā no Paredzētās darbības teritorijas robežas.
- 3.2.6. IVN ietvaros Paredzētās darbības teritorijā veikts esošo dabas vērtību novērtējums, ko sagatavojusi sugu un biotopu Eksperte, kā arī ornitoloģijas Eksperts (Ekspertu vērtējumi ir pievienoti Ziņojuma 2. un 3.pielikumā). Atbilstoši novērtētajam Atradnes teritorijā nav konstatētas īpaši aizsargājamās putnu sugas, īpaši aizsargājamo augu sugas un īpaši aizsargājami biotopi, taču Darbības vietas tiešā tuvumā (uz D, DA no Atradnes teritorijas) konstatēts īpaši aizsargājams biotops 91D0*Purvaini meži (plašāk par teritorijas bioloģisko novērtējumu šī Biroja atzinuma 6.5.1.punktā).
- 3.2.7. Derīgo izrakteņu ieguvei paredzētā teritorija izvietota Idumejas augstienes Augstrozes paugurvaļņa DR daļā. Atradnes apkārtnē esošos pamatiežus veido augšdevona Gaujas svītas smilšakmens ar māla un aleirolīta starpkārtām. Augstrozes paugurvaļņa pamatiežus pārklāj 20 līdz 40 m bieza nevienmērīga kvartāra nogulumu sega. Tās biezums pozitīvo reljefa formu izplatības rajonos sasniedz 60 m. Kvartāra nogulumus pārsvarā veido Latvijas jeb Vislas leduslaikmeta morēna, kuras nogulumus pazeminātajās daļās, īpaši Gaujas un Braslas ieleju tuvumā, pārklāj dažādgraudaina glaciofluviālā smilts. Ziņojumā sniegta informācija, ka kvartāra nogulumiem izpētes teritorijā raksturīga liela dažādība - visos atsegtajos urbumos gan izmantojamais materiāls, gan neizmantojamās grunts starpkārtas mijas izteikti atšķirīgi. Ņemot vērā izpētes urbumu izvietojumu, atsevišķu slāņu izplatība var būt pārtraukta ar neizmantojamā materiāla lēcām. Daļa derīgā materiāla atrodas zem gruntsūdens līmeņa.
- 3.2.8. Atradnei pieguļošajā teritorijā hidrogrāfiskais tīkls nav attīstīts un Darbības vietā nav Valsts meliorācijas kadastrā ietvertas meliorācijas sistēmas. Derīgo izrakteņu Atradnei tuvākās ūdenstilpes ir *Pekšu ezers* un *Plaužu ezers*, kas atrodas attiecīgi ~1,2 km un ~1,4 km ZR virzienā, bet tuvākās ūdensteces ir *Kurmupīte*, kas ir *Braslas* kreisā krasta pieteka, ~1,3 km uz DA no Paredzētās darbības vietas (iztek no *Apiņu* purva) un *Brasla* – Gaujas upes labā krasta pieteka ~ 2,4 km uz DR. Z virzienā no derīgo izrakteņu ieguves teritorijas meža teritorijā atrodas meliorācijas sistēma. Derīgo izrakteņu Atradne robežojas ar *Apiņu* purvu Atradnes D, DA daļā, savukārt ~ 1,3 km uz A un DA no Paredzētās darbības teritorijas atrodas *Tavaiņu* purvs. Saskaņā ar Ziņojumu derīgo izrakteņu ieguve Atradnē ir notikusi jau iepriekš, kā rezultātā ir izveidots karjers, kura dziļākajās vietās izveidojušies 6 dažādas platības un dziļuma (4 – 6 m) dīķi. Šajos dīķos ūdenslīmenis topogrāfiskā uzmērījuma veikšanas laikā 2011.gadā ir bijis robežās 68,00 – 68,25 m BS. Turklāt augstākais ūdens līmenis ir karjera DA daļas tālākajā dīķī, bet zemākais ūdenslīmenis ir karjera Z daļas tālākajā dīķī.
- 3.2.9. Saskaņā ar IVN ietvaros veiktās hidroģeoloģiskās modelēšanas rezultātiem secināms, ka Darbības vietā gada vidējais gruntsūdens līmenis ir no ~ 68 m v.j.l līdz ~ 74 m

v.j.l. Norādīts, ka gruntsūdens līmeņa svārstības ir tieši atkarīgas no atmosfēras nokrišņu daudzuma, un tam ir sezonāls raksturs. Savukārt gruntsūdens vertikālo migrāciju dziļumā ierobežo zem derīgās slāņkopas iegulošie morēnas nogulumi, kas ir vāji ūdenscaurlaidīgi. No derīgo izrakteņu krājumu aprēķina laukuma izslēgtajā pārpurvotajā teritorijā ūdens līmenis konstatēts tuvu zemes virsmai. Reģionālā kvartāra nogulumu gruntsūdeņu plūsma vērsta uz Z ūdensobjektu *Plaužu ezers*, *Plaužupīte* un *Pekša ezers* virzienā, kā arī uz R – ūdensteces *Brasla* virzienā, kas ir galvenā reģionāla gruntsūdeņu drena jeb noplūdes apgabals. Tomēr Ziņojumā norādīts, ka vietējās gruntsūdeņu plūsmas īpatnības ir komplicētākas un to ietekmē *Ačgārņas upīte*, kā arī meliorācijas grāvji, kas ir otrās kārtas gruntsūdeņu noplūdes apgabali. Starp Apiņu purva Z malu un tuvāko esošo karjera dīķi ir ~ 30 m liels attālums. Reljefa zemes virsas atzīmes ir robežās 70,1 – 75,3 m BS. Saskaņā ar Ziņojumu 2007. gada 26. aprīlī SIA “*Ūdenslīnija*” ir veikusi 4 ģeoloģiskos urbumus, no kuriem trijos gruntsūdens līmeņi fiksēti līdz ar zemes virsu, bet vienā (3. urbumā) – 1 m dziļumā zem zemes virsas. Saskaņā ar Ziņojumu Apiņu purva un Atradnes teritorijas robežas zonā gruntsūdens līmeņi ir par ~ 3 – 4 m augstāki nekā esošajos grants - smilts karjerdīķos.

- 3.2.10. Saskaņā ar Pārgaujas novada teritorijas plānojuma 2013.–2024. gadam grafisko daļu Paredzētās darbības teritorija nav noteikta kā ainaviski vērtīga teritorija, un autoceļi V127 un V280 nav noteikti kā ainaviskie ceļi. Atbilstoši novērtējumam derīgo izrakteņu Atradnes ainava atrodas slēgtā ainavas telpā, jo teritorijai no visām pusēm pieguļošais meža masīvs un koku/krūmu joslas ierobežo skatu vērsumus. Gan apkārtnes reljefs, gan lielais mežu īpatsvars nosaka to, ka plānotā karjera vieta nav pārskatāma no blakus esošajām teritorijām. Ainavas vizuālo vērtību būtiski ietekmē arī tās pieejamība, kura Paredzētās darbības teritorijā ir zema. Potenciālā karjera vieta neatrodas nozīmīgu ainavisko ceļu vai no nozīmīgiem ainavu skatu punktiem pārskatāmā ainavā. Patlaban teritorijā nav vērojama liela ainavas elementu daudzveidība, tā pieskaitāma antropogēni ietekmētām (vietām pat degradētām) un daļēji dabiskām ainavām.
- 3.2.11. Aptuveni 170 m uz D no IVN izpētes teritorijas atrodas vietējas nozīmes arheoloģiskais piemineklis Nr. 571 “*Jāņkalnu viduslaiku kapsēta (Jāņa kalniņš)*”. Saskaņā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas (turpmāk Inspekcija) 2015.gada 26.februāra vēstuli Nr.05-04/406, Inspekcija derīgo izrakteņu ieguvei Atradnē neizvirza īpašus nosacījumus.
- 3.2.12. Paredzētās darbības tiešā tuvumā neatrodas citas derīgo izrakteņu atradnes, kurās tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve. Tuvākā derīgo izrakteņu ieguves vietā (kūdras ieguve Unguru purva daļā) atrodas ~ 6 km attālumā no Paredzētās darbības vietas.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Lai veiktu derīgo izrakteņu ieguvi, Darbības vietā ir paredzēts veikt atmežošanu, kā arī zemes lietojuma veida maiņu no meža zemes uz derīgo izrakteņu ieguves teritoriju. Atmežošanas un materiāla izstrādes nepieciešamību nosaka derīgā izrakteņa kvalitāte un apjoms konkrētajā ieguves blokā, līdz ar to saskaņā ar Ziņojumā norādīto šobrīd nav zināma precīza atmežošanai pakļautā platība, taču orientējoši tā laika gaitā varētu sasniegt ~ 21 ha lielu teritoriju, kuru pašlaik klāj mežs. Norādīts, ka nepieciešamā segkārtas noņemšana un meža zemju transformācija tiks veikta pakāpeniski vairāku gadu garumā tieši pirms derīgā materiāla izstrādes, ievērojot plānotos apjomus un karjera izstrādes plānu. Segkārtas (augšnes) materiālu pēc noņemšanas plānots novietot gar Atradnes ārējām robežām un izmantot Atradnes rekultivācijai.

- 3.3.2. Ieguves teritorijā vidēji gada laikā ir plānots iegūt ~ 30 000 t smilts – grants un smilts materiāla. Paredzams, ka ~ 50 % no iegūtā sašķīrotā materiāla veidos smilts frakcija ($\varnothing$ no 0 līdz 5 mm) un ~ 50 % oļi ($\varnothing$ no 5 līdz 100 mm).
- 3.3.3. Derīgo izrakteņu ieguvī plānots veikt ar atklāto paņēmieni pa kārtām, kas nepārsniedz rakšanas mehānisma (ekskavatora vai frontālā iekrāvēja) droša darba augstumu (4 – 6 m). Derīgā materiāla šķirošanai plānots izmantot mobilo šķirošanas – skalošanas iekārtu *Dernaseer DWP240*, kuras pārvietošana netiek plānota un kas visu derīgo izrakteņu ieguves laiku atradīsies tehniskā nodrošinājuma, materiāla apstrādes un sagatavotā materiāla īslaicīgās uzglabāšanas laukumā, kuru atbilstoši Ziņojumā norādītajam plānots izveidot Atradnes Z daļā esošā pievedceļa galā pēc esošās derīgo izrakteņu ieguves vietas izstrādes pabeigšanas. Shematisks tehnoloģiskā laukuma izvietojums Atradnes teritorijā attēlots Ziņojuma 1.2.1. attēlā. Paliekošas jaunas būves paredzētās darbības teritorijā netiks būvētas.
- 3.3.4. Tehnoloģiskajā laukumā sūkņu stacijas, šķirošanas iekārtas, kā arī drupinātāja darbības nodrošināšanai atradīsies ģenerators *CAT400* ar jaudu 349 kW. Ģenerators un karjera tehnikas degvielas krājumu uzpilde tiks veikta, izmantojot Ierosinātās īpašumā esošo degvielas uzpildes mašīnu. Paredzētās darbības teritorijā ekonomisku apsvērumu dēļ šobrīd netiek plānots izbūvēt pastāvīgu elektrolīniju. Visu Paredzētās darbības laiku uz tehnoloģiskā laukuma atradīsies derīgā materiāla apstrādes un sagatavošanas līnija, kuras pārvietošana netiek plānota. Šajā projekta attīstības stadijā nav zināms precīzs tās novietojums dabā.
- 3.3.5. Derīgo izrakteņu ieguves laikā Atradnes teritorijā (ieguves laukā) darbosies 2 ekskavatori, buldozers, pašizgāzējs, savukārt derīgā materiāla apstrādei plānots izmantot šķīrotāju un šķirošanas – skalošanas iekārtu, 2 frontālos iekrāvējus, pašizgāzēju, kā arī drupinātāju.
- 3.3.6. Derīgo izrakteņu ieguve paredzēta gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa. Ieguvī zem pazemes ūdens līmeņa plānots veikt, smeļot ar ekskavatoru bez ūdens līmeņa pazemināšanas ar lokālu ūdens atsūkņēšanu uz izveidoto ūdenskrātuvi.
- 3.3.7. Atradnes projektētā pirmās izstrādes kāples pamatnes absolūtā augstuma atzīme jeb izstrādes kāples pamatne ir 74 m v.j.l., otrās izstrādes kāples pamatne ir pie absolūtā augstuma atzīmes 69 m v.j.l. Savukārt trešās izstrādes kāples absolūto augstumu atzīmes visā atradnes teritorijā ir atšķirīgas, un var mainīties no ~ 63 m v.j.l. līdz ~ 58 m v.j.l. Ziņojumā norādīts, ka Atradnes izstrādes procesa laikā tiks vērtēts ekonomiskais pamatojums derīgā izrakteņa ieguvei katrā Atradnes vietā, jo slāņu sagulums dažādās Atradnes vietās ir atšķirīgs.
- 3.3.8. Derīgais materiāls uzreiz pēc iegūšanas tiek nogādāts uz tehnoloģisko laukumu, kur tiek veikta materiāla apstrāde. Situācijā, ja tiek veikta ieguve zem gruntsūdens līmeņa, uz attīrītas derīgās slāņkopas virsmas var tikt izveidotas pagaidu krautnes tieši ekskavatora darbības zonā, lai dabīgā ceļā novadītu lielāko ūdens daudzumu. Pēc lielā ūdens novadišanas materiāls tiek pārvietots uz tehnoloģisko laukumu.
- 3.3.9. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības ietvaros ir iespējamās trīs dažādu apstrādes līmeņu derīgā materiāla sagatavošanas metodes. Biežāk izmantotās ir materiāla šķirošana bez skalošanas vai šķirošana kopā ar skalošanu. Skalošanas procesu nodrošināšanai nepieciešamais ūdens tiek iegūts no teritorijā esošajām ūdenskrātuvēm, kuras tiek izmantotas gan kā ūdens ieguves avots, gan tehnoloģiskā ūdens attīrīšanai.
- 3.3.10. Kā ietekmes ziņā būtiskākā derīgā materiāla apstrādes metode Ziņojumā norādīta grants šķembu un drupinātas smilts ražošana, izmantojot drupinātāju. Ziņojumā sniegta detālāka informācija par grants šķembu ražošanas tehnoloģisko procesu, kas

paredz atšķirotu granti ar frontālā iekrāvēja palīdzību ievietot sietmašīnas barotājā, kur iegūto materiālu sašķiro divās frakcijās ar atšķirīgu diametru. Tālāk materiāls tiek apstrādāts divos veidos:

- 3.3.10.1. Iegūtā frakcija A, izmantojot transportieri, tiek nogādāta uzkrāšanas bunkurā, no kura ar vibro dozatora palīdzību materiāls tiek pārvietots uz drupinātāju, kas granti sadrupina mazākās šķembās. Sadrupinātais materiāls ar transportiera palīdzību tiek nogādāts atpakaļ uz sietmašīnu, kur atkal tiek atkārtoti sašķiroti. Šķembu ražošanā šis cikls var atkārtoties vairākas reizes, līdz materiāls tiek sadrupināts līdz nepieciešamajam izmēram.
- 3.3.10.2. Frakcija B ar transportieri tiek nogādāta uz šķirotāju – skalotāju *Dernaseer DWP 240*. Šajā posmā šķembas tiek skalotas ar ūdens spiedienu, vienlaikus tās sijājot caur dažādu izmēru sietiem, tādējādi iegūstot drupinātu smilti.
- 3.3.11. Visu šķirošanai paredzēto materiālu plānots piegādāt no ieguves vietas. Derīgo izrakteņu ieguvī ir paredzēts veikt darba dienās laikā no plkst. 7:00 līdz 18:00, ~ 195 darba dienas gadā, vidēji 9 h/dienā jeb 1755 h gadā. Derīgo izrakteņu ieguve nevar notikt nelabvēlīgos laikapstākļos (piemēram, sala periodā, stipra lietus un snigšanas laikā). Saskaņā ar Ziņojumu līdz šim neizstrādāto Atradnes daļu veido bloki I, II, III, IV. Plānots, ka vienas Atradnes daļas izstrādei nepieciešami pieci gadi.
- 3.3.12. Ziņojumā norādīts, ka zemes vienības D daļā, kur derīgo izrakteņu Atradnes robeža sakrīt ar zemes vienības kadastra robežu, ir nepieciešams nodrošināt 3 – 6 m platu joslu, lai izveidotā nogāze neatrastos uz blakus īpašuma zemes. Savukārt vietās, kur aiz derīgo izrakteņu Atradnes turpinās zemes vienības “*Mazapiņi*” teritorija, ieguve iespējama līdz Atradnes malai, nogāzi veidojot ārpus A kategorijas krājumu robežas.
- 3.3.13. Derīgo izrakteņu ieguvē un apstrādē kopumā tiks izmantotas dažādu veidu tehnikas vienības (to uzskaitījums Ziņojuma 1.3.1.tabulā). Laikā, kad mobilās tehnikas vienības netiks izmantotas, tās atradīsies tam paredzētā ar sorbenta glabātuvi nodrošinātā novietnē uz tehnoloģiskā laukuma.
- 3.3.14. Plānots, ka sašķirotā materiāla bērtnes tiks veidotas šķirošanas līnijas tuvumā uz tehnoloģiskā laukuma un atradīsies tur īslaicīgi. Sagatavotā materiāla izvešanas intensitāti nosaka produkcijas pieprasījums un transportēšanas ceļu tehniskais stāvoklis. Aptuvenais sašķirotā materiāla daudzums pagaidu bērtnēs paredzēts līdz 50 tūkst. t. Bērtņu maksimālais augstums plānots aptuveni 10 m.
- 3.3.15. Saskaņā ar Ziņojumu iebraukšana Atradnē tiek organizēta, izmantojot pievedceļu, kas savieno tehnoloģisko laukumu ar vietējas nozīmes autoceļu V127. Pievedceļa garums ir 210 m, ceļa seguma platums – 7 m.
- 3.3.16. Saskaņā ar Ziņojumu derīgā materiāla transportēšanai plānots izmantot Volvo un MAN kravas automašīnas ar 16m³ kravas kasti (25t). Lai nodrošinātu derīgo izrakteņu transportēšanu vidēji dienā plānots, ka 4 kravas automašīnas veiks 2 braucienus (turp un atpakaļ – tātad kopumā 16 braucienus) no Atradnes teritorijas, pārvadājot 200 t derīgo izrakteņu. Maksimālais smilts – grants un smilts transportēšanas apjoms gada laikā tiek plānots līdz 39 000 tonnām. Norādīts, ka sašķirotā materiāla izvešanas intensitāte no Atradnes var notikt ar pārtraukumiem vai intensitātes samazināšanos.
- 3.3.17. No Atradnes teritorijas netiek paredzēta ūdens novadīšana, tāpat nav plānots veikt ūdensapgādes sistēmas izveidi. Iegūtā materiāla skalošanai tiks izmantots ūdens, kuru paredzēts iegūt Atradnes teritorijā esošajās ūdenskrātuvēs (dīķos), izmantojot sūkņus. Tehnoloģiskajā procesā (iegūtā materiāla šķirošana un skalošana) izmantotais ūdens tiks novadīts atpakaļ uz ūdenskrātuvēm, kur, izmantojot

trīspakāpju dīķu sistēmu, tiks veikta mālu un putekļu daļiņu nogulsnešana, t.i., netiks veikta tehnoloģisko ūdeņu novadīšana novadgrāvī vai ūdenstecē *Kurmupīte*. Paredzētās darbības laikā izmantoto tehnoloģisko ūdeni plānots izmantot atkārtoti. Informācija par tehnoloģiskā ūdens attīrīšanu un nodrošinājumu sniegta Ziņojuma 1.8. un 1.9. nodaļā. Savukārt dzeramais ūdens karjera darbiniekiem tiks piegādāts dzeramā ūdens traukos no Ierosinātās centralizētā ūdensapgādes pieslēguma Limbažu pilsētā.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. IVN Ziņojumā smilts – grants un smilts ieguves paplašināšanai Atradnē tiek apskatītas divas alternatīvas iegūtā materiāla transportēšanai līdz autoceļam A3:
  - 3.4.1.1. pirmais iespējamais transportēšanas maršruts paredz izmantot vietējas nozīmes autoceļu V127 posmā no Atradnes pievedceļa līdz pieslēgumam autoceļam A3 Straupē. Kopējais transportēšanas maršruta garums ir 6 km;
  - 3.4.1.2. otrs iespējamais transportēšanas maršruts paredz izmantot autoceļu V127 posmā no Atradnes pievedceļa līdz pieslēgumam vietējas nozīmes autoceļam V280, tālāk smilts – grants un smilts transportēšanu veicot pa autoceļu V280 līdz pieslēgumam autoceļam A3. Kopējais transportēšanas maršruta garums 4,7 km.
- 3.4.2. Derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes un izvešanas apjoms paredzēts nemainīgs abu alternatīvu gadījumā. Transportēšanas maršrutu alternatīvu salīdzinājums sniegts Ziņojuma 6.1. tabulā, vadoties no tādiem kritērijiem kā piesārņojošo vielu emisija gaisā, trokšņa traucējumi un satiksmes drošība. Vienlaicīgi norādīts, ka gan autoceļa V127, gan V280 VAS „*Latvijas Valsts ceļi*” nosaka sezonālos transportlīdzekļu pilnas masas ierobežojumus. Šādā veidā Ziņojuma autori nonākuši pie secinājuma, ka no vides aizsardzības viedokļa pieļaujamas abas transportēšanas alternatīvas.
- 3.4.3. Papildus transportēšanas alternatīvu izvērtējumam Ziņojumā tikusi apskatīta Paredzētās darbības ietekme uz Darbības vietas hidroģeoloģisko stāvokli, izvērtējot divus derīgo izrakteņu tehnoloģiskās ieguves scenārijus:
  - 3.4.3.1. Atradnes izstrāde veicot ieguvi tikai virs gruntsūdeņu līmeņa vai rekultivācijas laikā aizpildot visu karjeru līdz gruntsūdeņu līmenim;
  - 3.4.3.2. Atradnes izstrāde veicot ieguvi gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa bez ūdens līmeņa pazemināšanas (pamata alternatīva).
- 3.4.4. Ieguves tehnoloģiskās alternatīvas Ziņojumā aplūkotas, salīdzinot ietekmes uz Atradnei piegulošo teritoriju hidroģeoloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu kontekstā. Attiecībā uz tehnoloģisko scenāriju izvērtējumu no Ziņojuma izriet, ka 1. scenārijs - Atradnes izstrāde, veicot ieguvi tikai virs gruntsūdeņu līmeņa vai rekultivācijas laikā aizpildot visu karjeru līdz gruntsūdeņu līmenim, nav plānota un paredzēts īstenot 2. tehnoloģisko scenāriju – veikt derīgā izrakteņa ieguvi virs un zem pazemes ūdens līmeņa, to nepazeminot, līdz ar to abi scenāriji apskatīti līdzvērtīgā detalizācijā vienīgi hidroģeoloģisko izmaiņu kontekstā, veicot hidroģeoloģisko modelēšanu un aprēķinot depresijas piltuves areālu. Kopumā šajā aspektā būtiskas ietekmes uz piegulošajām teritorijām, ievērojot piedāvātos risinājumus, netiek prognozētas.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Ierosinātās 2015. gada 8. maija vēstule “*Paredzētās darbības iesniegums*” un tai pievienotie materiāli ietekmes uz vidi novērtējumam;

- 4.2. Biroja 2015.gada 5.jūnija lēmums Nr.148 *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu"* Paredzētajai darbībai;
- 4.3. Ierosinātājas 2015.gada 6.augusta elektroniskā pasta vēstule (Biroja reģ.Nr.1864), ar kuru iesniegta informācija, kas apliecina ietekmes uz vidi novērtējuma uzsākšanu un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas paziņošanu un publikāciju vietējā laikrakstā;
- 4.4. Ierosinātājas 2015.gada 7.augusta vēstule Nr.279 *"Par IVN programmas izstrādi"* ar pieprasījumu ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei;
- 4.5. Privātpersonu 2015.gada 25.augusta un 2015.gada 31.augusta iesniegumi (2.gab.);
- 4.6. Privātpersonu kolektīva 2015.gada 25.augusta iesniegums par smilts-grants derīgo izrakteņu ieguvī atradnē *"Apiņi"*, kurā ietverti rakstiski priekšlikumi par Paredzētās darbības ietekmes uz vidi mazināšanu;
- 4.7. Ierosinātājas 2015.gada 27.augusta vēstule *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās apspriešanas rezultātiem – SIA "Limbažu ceļi" paredzētajai darbībai – smilts-grants un smilts ieguves paplašināšanai derīgo izrakteņu atradnē "Apiņi" un tai pievienotie dokumenti, tajā skaitā Pārgaujas novada pašvaldības vēstule "Par viedokļa sniegšanu par paredzētās darbības atbilstību pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem un viedoklis par paredzēto darbību"* Nr.21.07.2015.Nr.4.8.2/15/1021, kurā pašvaldība izvirza nosacījumus, ar kuriem Paredzētā darbība pieļaujama;
- 4.8. 2015.gada 11.septembra Programma Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam;
- 4.9. Izstrādātājas 2016.gada 16.septembra elektroniskā pasta vēstule (Biroja reģ.Nr.1755), ar kuru tiek informēts par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu;
- 4.10. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols (Birojā saņemts 2016.gada 3.oktobrī, reģ.Nr.1859);
- 4.11. 2016.gada 26.oktobra Biroja vēstule Nr.3-01/1395 *"Par ietekmes uz vidi novērtējumu"* Ierosinātajai un Iesniedzējai, ar kuru Birojs pārsūta sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos sabiedrības viedokļus par paredzēto darbību;
- 4.12. Biroja 2016.gada 2.decembra vēstule Pārgaujas novada pašvaldībai, Pārvaldei un DAP, ar kuru Birojs lūdz iesniegt atsauksmes par izvērtējamo Ziņojumu;
- 4.13. Pārvaldes 2016.gada 21.decembra vēstule Nr.8.5.-20/2445 *"Par ietekmes uz vidi ziņojumu"* ar viedokli par sagatavoto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu;
- 4.14. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk DAP) 2016.gada 22.decembra vēstule Nr.4.9/72/2016-N-E *"Par ietekmes uz vidi novērtējumu smilts un smilts-grants ieguvei"* ar viedokli par sagatavoto ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu;
- 4.15. Biroja 2017.gada 9.janvāra vēstule Nr.3-01/61 *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu"* par nepieciešamo papildus informāciju un papildinājumiem ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam;
- 4.16. Izstrādātājas 2017.gada 20.jūlija vēstule *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma aktuālo redakciju"* (Biroja reģ.Nr.1205) un tai pievienotais papildinātais Ziņojums ar pielikumiem un elektroniska versija USB datu nesējā;
- 4.17. Biroja 2017.gada 24.jūlija vēstule par Atzinuma izdošanas termiņa pagarinājumu;
- 4.18. Biroja 2017.gada 27.jūlija vēstule Pārgaujas novada pašvaldībai, ar kuru Birojs lūdz iesniegt atsauksmes par aktualizēto Ziņojumu;
- 4.19. Pārgaujas novada pašvaldības 2017.gada 10.augusta vēstule Nr.4-6/17/511, kurā pašvaldība sniegusi viedokli par Paredzēto darbību.

5. Informācija par Paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tajā skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paziņojums par Paredzēto darbību un tās sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts 2015.gada 6.augustā laikraksta "*Druva*" numurā Nr.116, ievietots mājaslapās www.environment.lv, www.pargaujasnovads.lv un www.vpvp.gov.lv, kā arī Iesniedzēja par plānoto darbību individuāli informēja tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Paredzētās darbības teritoriju. Informatīvie materiāli par Paredzēto darbību bija pieejami Pārgaujas novada pašvaldībā ("*Iktes*", Stalbe, Stalbes pagasts, Pārgaujas novads, LV-4152). Rakstiskus priekšlikumus par Paredzēto darbību Birojam varēja iesniegt 20 dienu laikā pēc paziņojuma publicēšanas.
- 5.1.2. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2015.gada 19.augustā Straupes pagasta Pārgaujas novada Tautas namā "*Plācis*" plkst.17:00. Sanāksmē piedalījās 12 personas, tajā skaitā Ierosinātājas pārstāvis. Sanāksmē tika sniegta informācija par Paredzēto darbību. Sanāksmes dalībnieki interesējās par derīgo izrakteņu ieguves laikiem, bet galvenokārt par transportēšanas maršrutu un ceļa V127 apsaimniekošanu.
- 5.1.3. Ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā tika saņemtas vairākas privātpersonu vēstules, kurās izteikts viedoklis saistībā ar derīgo izrakteņu ieguvu kopumā, kā arī sniegti priekšlikumi Paredzētās darbības realizācijai, galvenokārt vēršot uzmanību uz derīgo izrakteņu transportēšanas jautājumiem.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta "*Druva*" 2016.gada 16.septembra numurā, kā arī interneta vietnēs www.pargaujasnovads.lv un www.vpvp.gov.lv. Ziņojums bija pieejams no 17.septembra līdz 17.oktobrim Pārgaujas novada pašvaldībā ("*Iktes*", Stalbe, Stalbes pagasts), Pārgaujas novada pašvaldības darba laikā un interneta vietnē www.environment.lv. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Paredzēto darbību Ierosinātājam vai Birojam varēja iesniegt līdz 2016.gada 17.oktobrim.
- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2016.gada 10.septembrī Pārgaujas novada Straupes pagasta Tautas namā "*Plācis*" plkst.18:00. Saskaņā ar sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu tajā piedalījās 19 dalībnieki, tajā skaitā Ierosinātājas, Izstrādātājas un novada pārstāvji. Izstrādātājas pārstāve klātesošajiem sniedza informāciju par Paredzēto darbību, Ziņojumā galvenajām vērtētajām Paredzētās darbības radītajām ietekmēm uz vidi. Dalībnieki uzdeva jautājumus un diskutēja par derīgo izrakteņu transportēšanas maršruta izvēli, sniedzot priekšlikumus novirzīt kravas automašīnu plūsmu no līdzšinējā maršruta uz autoceļu V280. Tāpat klātesošie interesējās par Paredzētās darbības izraisīto gaisa piesārņojumu un troksni, to novērtēšanas metodēm, Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz gruntsūdeņiem, kā arī par esošo ceļu tehnisko stāvokli, plānotajiem un līdz šim īstenotajiem ietekmju mazinājošajiem pasākumiem un to efektivitāti.
- 5.2.3. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma:
- 5.2.3.1. vairāku privātpersonu iesniegumu, kuros izteiktas šaubas par Ziņojumā sniegtās informācijas ticamību, kā arī plānotajiem Paredzētās darbības ietekmes uz vidi mazināšanas pasākumiem;
- 5.2.3.2. privātpersonu kolektīva iesniegumu, kurā vērsta uzmanība uz autoceļa V127 slikto tehnisko stāvokli, bīstamību, gaisa piesārņojumu un troksni, kā arī

izteiktas pretenzijas pret derīgā izrakteņa transportēšanas laikiem un atļauto braukšanas ātrumu;

- 5.2.3.3. privātpersonas atkārtotu iesniegumu ar tam pievienotajām fotofiksācijām, kurā ietverti rakstiski priekšlikumi saistībā ar derīgo izrakteņu transportēšanu; tāpat pievienots laikraksta “Druva” 2016.gada 3.oktobra numurs, kurā atspoguļota paredzētās darbības IVN Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sapulces norise.

- 5.2.4. Birojs 2016.gada 26.oktobrī ar pavadvēstuli Nr.3-01/1395 Birojā saņemtās vēstules nosūtīja Ierosinātājai un Izstrādātājai un norādīja, ka, sagatavojot Ziņojuma aktuālo versiju, rūpīgi jāizvērtē sabiedrības viedokļi un priekšlikumi un Pārskatā par sabiedrības līdzdalību jānorāda, kā sabiedrības iesniegtie priekšlikumi ir ņemti vērā.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2016.gada 11.novembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu un Ziņojums tika ievietots Izstrādātājas mājaslapā www.environment.lv, Biroja mājaslapā www.vpvp.gov.lv un Pārgaujas novada mājaslapā www.pargaujasnovads.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas interneta vietnē www.environment.lv.

- 5.2.1. Birojs 2016.gada 2.decembrī nosūtīja vēstuli Nr.3-01/1615 Pārgaujas novada domei, Pārvaldei un DAP, lūdzot izvērtēt ziņojumu un sniegt atsauksmes un nosacījumus par Paredzētās darbības realizāciju.

- 5.2.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēmis atsauksmes un viedokļus no šādām valsts institūcijām:

- 5.2.2.1. Pārvaldes 2016.gada 21.decembra vēstuli Nr.8.5.-20/2445, kurā norādīts, ka Izstrādātājs ir ņēmis vērā Pārvaldes norādītās nepilnības un Pārvaldei nav iebildumu pret izstrādāto Ziņojumu;

- 5.2.2.2. DAP 2016.gada 22.decembra vēstuli Nr.4.9/72/2016-N-E, kurā DAP norāda, ka kopumā tai nav būtisku iebildumu par IVN aktualizēto Ziņojumu, ja precizētajā Ziņojumā tiktu iestrādāts nosacījums par pieļaujamo kravu transportēšanas maršrutu, izmantojot autoceļu V280 un neparedzot transportēšanas iespēju pa V127.

- 5.2.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20.panta (2) un (3)daļu, Birojs ar 2017.gada 9.janvāra vēstuli Nr.3-01/61 lūdza sniegt papildus informāciju un vērtējumu vēstulē norādītajiem Biroja komentāriem.

5.3. Sabiedrības informēšana par papildināto Ziņojumu:

- 5.3.1. Ziņojuma aktuālā redakcija Birojā tika iesniegta 2017.gada 20.jūlijā. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Biroja interneta vietnē www.vpvp.gov.lv un pašvaldības interneta vietnē www.pargaujasnovads.lv. Ziņojuma aktuālā redakcija bija pieejama Izstrādātājas interneta vietnē www.environment.lv.

- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma atsauksmi no Pārgaujas novada pašvaldības, kurā tā nav izteikusi iebildumus saistībā ar aktuālo Ziņojuma versiju.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Kā novērtēts Ziņojumā, Paredzētā darbība nerada nepieciešamību pēc jaunas nozīmīgas infrastruktūras izveides vai ieguves metodikas maiņas, Ierosinātājas iecere ir turpināt līdzšinējo darbību, apgūstot papildus teritorijas. Novērtējuma procedūras uzdevums līdz ar

to bija novērtēt līdzšinējo vides stāvokli un līdzšinējās ieguves radītās ietekmes, lai varētu lemt, vai ir pieļaujama un gadījumā ja ir – tad ar kādiem nosacījumiem pieļaujama ieguves teritoriju paplašināšana Atradnē. Gan līdzšinējās ieguves teritorijas, gan plānotā Darbības vieta (4 bloki) ietilpst GNP teritorijā, kas ir arī *Natura 2000* teritorija, tādēļ īpašs novērtējuma aspekts ir tieši ietekme uz īpaši aizsargājamās teritorijas viengabalainību un ainavu aizsardzību, ņemot vērā tās izveides un aizsardzības mērķus.

- 6.2. Ziņojumā vērtētas Paredzētās darbības ietekmes uz apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augšnes struktūras un mitruma režīmu, jo tās var būt nozīmīgas piegulošo dabas vērtību aizsardzības kontekstā. IVN gaitā Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tajā skaitā ietekmes, kas izriet no teritorijas sagatavošanas, derīgā izrakteņa ieguves, uzglabāšanas un transportēšanas. Vērtētas arī Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti un vides trokšņa līmeni, kā arī ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi u.c. ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes.
- 6.3. Novērtējis Ziņojumu, Birojs konstatē, ka būtiskākās vai kompleksākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes izriet no apstākļa, ka Atradne atrodas *Natura 2000* teritorijā GNP ainavu aizsardzības zonā un robežojas ar dabas lieguma zonu. Derīgo izrakteņu ieguve pēc savas specifikas ir saistīta ar iespējamām hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņām, kā arī dabiskās veģetācijas iznīcināšanu un ainavas ietekmēšanu, līdz ar to smilts – grants un smilts ieguve uz *Natura 2000* teritoriju var radīt gan tiešas ietekmes, gan netiešas nosusināšanas ietekmes (kā rezultātā var tikt ietekmēts apkārtnes hidroloģiskais režīms, izmainīties augšnes struktūra un mitruma režīms un purvam raksturīgā veģetācija). Viens no nozīmīgākajiem riskiem, kas tiek izvērtēts Ziņojumā, ir tiešā ietekme uz Darbības vietai piegulošo īpaši aizsargājamo purvaino mežu biotopu (tā iespējamais zaudējums) pazemes ūdens līmeņa izmaiņu rezultātā. Tomēr vienlaikus hidroloģiskā režīma izmaiņas, kā arī ietekme uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni ir būtiski aspekti ne tikai *Natura 2000* kontekstā. Izvērtējis Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka būtiskākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes, ņemot vērā Paredzētās darbības pēc tās specifiku, plānotos risinājumus un atrašanās vietas, ir arī gaisa piesārņojošo vielu un trokšņu emisijas, jo īpaši no iegūtā materiāla transportēšanas, sevišķi tādēļ, ka ieguves vietas tuvumā atrodas viensēta “*Jāņkalni*”, savukārt transportēšanas maršrutu tuvumā atrodas vairākas dzīvojamās mājas un apdzīvotas teritorijas. Tāpat, ņemot vērā, ka Paredzētās darbības rezultātā turpināsies un, iespējams, palielināsies kravu pārvadājumi pa tuvējiem autoceļiem un autoceļa V127 posms no Lielstraupes līdz Straupei un autoceļa V280 posms no Lielstraupes līdz Braslai ietilpst velomaršrutā “*Likumu līkumi starp Cēsīm un Straupi*”, kā arī derīgā izrakteņa smilts-grants un smilts ieguve Atradnē paredzēta vietējās nozīmes arheoloģiskā pieminekļa Jāņkalnu viduslaiku kapsēta (Jāņa kalniņš) (valsts aizsardzības Nr. 571) aizsardzības zonā, tad veicot novērtējumu ir būtiski apzināt arī to, vai šādas ietekmes turpināšana un ietekmes areāla paplašināšana nerada tādu apgrūtinājumu, kam nepieciešams paredzēt papildus pārvaldības nosacījumus.

6.4. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.4.1. Ietekme uz Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju (*Natura 2000*), tās ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības mērķiem, tostarp apkārtnes bioloģisko daudzveidību, ainavu un rekreācijas resursiem.
- 6.4.2. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma, augšnes struktūras un mitruma, kā arī mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņas un monitorings.
- 6.4.3. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē.

6.4.4. Troksnis un tā izplatība.

6.4.5. Derīgā izrakteņa transportēšanas ietekmes.

6.5. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.5.1. Ietekme uz Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju (*Natura 2000*), tās ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un aizsardzības mērķiem, tostarp apkārtnes bioloģisko daudzveidību, ainavu un rekreācijas resursiem:

- 6.5.1.1. Paredzēto darbību – derīgo izrakteņu ieguvu ir plānots realizēt GNP, kas ir *Natura 2000* teritorija. Likuma “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” (turpmāk ĪADT likums) 43.panta (4)daļa noteic, ka paredzētajai darbībai, kas atsevišķi vai kopā ar citu paredzēto darbību var būtiski ietekmēt *Natura 2000* teritoriju, veic ietekmes uz vidi novērtējumu, bet 43.panta (5)daļa noteic, ka paredzēto darbību atļauj veikt, ja tā negatīvi neietekmē *Natura 2000* teritorijas ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.
- 6.5.1.2. Līdz ar to, vadoties no izvērtēšanas un piesardzības principa, nepieciešams atrast saprātīgu līdzsvaru starp plānoto saimniecisko darbību un dabas aizsardzību, un Paredzētās darbības ietekme jānovērtē un tai (gadījumā, ja tā pieļaujama) jānoteic tādi īstenošanas nosacījumi, kas kļiedē pamatotas šaubas par tādu būtisku ietekmi, kas var negatīvi ietekmēt dabas vērtības, kuru aizsardzībai *Natura 2000* teritorijas statuss noteikts.
- 6.5.1.3. Atbilstoši ĪADT likuma 43.panta (1)daļai un Eiropas Padomes direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību 3.pantam – *Natura 2000* teritorijas tiek veidotas īpaši aizsargājamo biotopu un/vai īpaši aizsargājamo sugu aizsardzībai tādās teritorijās, kuras būtiski sekmē šo dabas vērtību labvēlīga aizsardzības statusa saglabāšanu vai atjaunošanu. *Natura 2000* aizsardzības (t.i. – Eiropas Savienības vienoto interešu) kontekstā GNP ir C tipa teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai (teritorijas kods – LV0200100). Tomēr nacionālo interešu kontekstā GNP teritorijai aizsardzības statuss bijis noteikts jau kopš 1973.gada un tas dibināts, lai aizsargātu Gaujas senlejas un tās apkārtnes unikālās dabas vērtības plašākā tvērumā, - tostarp ainavu un kultūrvēsturisko vidi, vienlaikus nodrošinot teritorijā gan rekreācijas, gan dabas aizsardzības funkcijas.
- 6.5.1.4. GNP platība ir 91 790ha un tas skar kopumā 11 novadu teritorijas. GNP teritorijai ir izstrādāts Dabas aizsardzības plāns 2004.–2013. gadam (pagarināts līdz 2018.gada 31.decembrim) (turpmāk Dabas aizsardzības plāns), kura ietvaros ir apzinātas galvenās GNP dabas vērtības, izstrādāts pamatojums 91 790ha lielās teritorijas dalījuma funkcionālajās zonās, ņemot vērā katras teritorijas daļas aizsardzības mērķus un uzdevumus. GNP dalījumu funkcionālajās zonās un to aizsardzības un izmantošanas noteikumus regulē Gaujas nacionālā parka likums (turpmāk GNP likums) un Ministru kabineta 2012.gada 12.maija noteikumi Nr.317 „*Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*” (turpmāk - GNP Individuālie noteikumi). Teritorijās, kur pārstāvētas un koncentrētas GNP galvenās raksturīgās dabas vērtības, kuru aizsardzībai citu starpā noteikts arī *Natura 2000* statuss (īpaši aizsargājamās sugas un biotopi, kā arī teritorijas, kas sekmē to labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanu vai atjaunošanu) – iekļautas dabas rezervāta (stingrā režīma) un dabas lieguma zonās, papildus izdalītas arī ainavu aizsardzības, kultūrvēsturiskā un neitrālā zona.
- 6.5.1.5. Paredzēto darbību plānots realizēt ainavu aizsardzības zonā (“*Lielstraupes – Stalbes aizsargājamā ainava*”), kas atbilstoši GNP likuma 9.panta (1)daļai ir izveidota, lai saglabātu raksturīgo daudzveidīgo ainavu, nacionālo kultūrvidi un rekreācijas resursus, kā arī nodrošinātu nenoplicinošu saimniecisko darbību. Ziņojumā ir identificēti aizsardzības un

izmantošanas mērķi, kas noteikti GNP ainavu aizsardzības zonai, un Paredzētās darbības ietekmes uz šo teritoriju (un GNP kopumā) novērtējums veikts, citu starpā ņemot vērā šos mērķus. Vienaļikus secināms, ka Darbības vietai piegulošajās platībās ir teritorija, kurai noteikts GNP dabas lieguma zonas statuss. Atbilstoši GNP likuma 8.panta (1)daļai GNP Dabas lieguma zona ir izveidota, lai saglabātu Gaujas senielejai un Gaujas pieteku ielejām raksturīgo dabisko ainavu ar mazpārveidotas dabas biotopu un cilvēku darbības ietekmētu biotopu mozaīku, kā arī saglabātu šajā teritorijā koncentrētos valsts un vietējās nozīmes ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos dabas pieminekļus un citus dabas pieminekļus. Ziņojumā ir identificētas dabas vērtības, kuru aizsardzībai dabas lieguma statuss konkrētajai teritorijai noteikts, izvērtēti šādu dabas vērtību iespējamie ietekmējoši faktori un novērtēta Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz tām.

- 6.5.1.6. Saskaņā ar spēkā esošo Dabas aizsardzības plānu, galvenie faktori, kas jau pirms Paredzētās darbības īstenošanas negatīvi ietekmē GNP teritoriju, ir bioloģiskās daudzveidības samazināšanās, dižkoku un bioloģiski vai vēsturiski nozīmīgu koku bojāeja vai stāvokļa pasliktināšanās, salīdzinoši maz dabiskiem mežiem raksturīgo elementu (piemēram, bioloģiski vecu koku). Papildus attiecībā uz purvu ekosistēmām konstatējams, ka galvenās problēmas saistītas ar to iznīcināšanu vai degradāciju, ko izraisa purvu vai to piegulošo teritoriju nosusināšana, kūdras ieguve, pastiprinātas rekreatīvās aktivitātes (ogošana, makšķerēšana), kā arī saimnieciskās darbības (piemēram, pļaušanas un ganīšanas) pārtraukšana.
- 6.5.1.7. Darbības vietas un tai piegulošās teritorijas apsekošanu un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes novērtējumu uz GNP teritoriju ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ietvaros veikusi vairāki sertificēti sugu un biotopu (arī ornitofaunas), kā arī ainavu aizsardzības jomas eksperti (turpmāk Eksperts/-e).
- 6.5.1.8. Attiecībā uz Darbības vietu, kurā sagaidāmas pārmaiņas ar Paredzētās darbības realizāciju, konstatēts sekojošais:
  - 6.5.1.8.1. Daļa teritorijas jau ir pārveidota un derīgo izrakteņu ieguve tajā jau veikta. Šīs līdzšinējās ieguves teritorijas atrodas tuvumā vietai, kur robežojas GNP ainavu aizsardzības un dabas lieguma zonas.
  - 6.5.1.8.2. Darbības vietā nav konstatēti īpaši aizsargājami biotopi vai aizsargājamās sugas. Saskaņā ar sugu un biotopu Ekspertes norādīto pašlaik ~ 21 ha no Atradnes paplašināmās teritorijas platības klāj mežs, kas kopumā uzskatāms par stipri ietekmētu un neatbilst īpaši aizsargājama biotopa statusam. Apsekojot teritoriju, īpaši aizsargājamu sugu atradnes Eksperte Darbības vietā nav konstatējusi.
  - 6.5.1.8.3. Atbilstoši ornitoloģijas Eksperta atzinumam meži Atradnes teritorijā ir pārāk jauni, un tajos ir maz putniem nozīmīgu struktūru (koki ar lielām dimensijām, sausokņi, kritālas, nokaltuši un kalstoši, kā arī dobumaini koki), turklāt lielākā daļa arī Atradnei piegulošo mežu jau izcirsti. Izcirstās platības aizņem bērzu – apšu jaunaudzes, egļu kultūras vai aizauguši izcirtumi. Ņemot vērā minēto, ornitoloģijas Eksperts atzīst, ka teritorijā tikpat kā nav atrodamas nozīmīgas putnu dzīvotnes un savā atzinumā Eksperts nekonstatē, ka Darbības vietai būtu bioloģiska vērtība putnu sugu aizsardzības nodrošināšanai.
- 6.5.1.9. Attiecībā Darbības vietai blakus esošajām teritorijām, kurās nav sagaidāmas tiešas pārmaiņas ar Paredzētās darbības realizāciju, bet kurās novērtējama netiešu, sekundāru ietekmju iespējamība, konstatēts sekojošais:
  - 6.5.1.9.1. Atradnes D - DA daļa robežojas ar GNP dabas lieguma zonu "*Ungura ezera un purvu liegums*". Atbilstoši Ziņojumā ietvertajam novērtējumam, šī lieguma zona veidota purvainu teritoriju aizsardzībai un tajā nav konstatējamās tādas GNP izveidei un aizsardzībai raksturīgas dabas vērtības kā Gaujas senielejā un Gaujas

pieteku krastos esošās kraujas, gravas, strauti, smilšakmens un dolomītu klintis un alas. Attiecīgi Paredzētajai darbībai nav ietekmes uz attiecīgajiem GNP izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

- 6.5.1.9.2. Konstatēts, ka Darbības vietas tuvumā esošā GNP dabas lieguma zona ir daļa no Apiņu purva (un purvu ieskaujošā teritorija). Novērtējot īpaši aizsargājamās dabas vērtības, Ziņojumā secināts, ka daļa tuvumā esošās GNP dabas lieguma zonas atbilst Eiropas Savienībā aizsargājamam biotopam 91D0* *Purvaini meži*. Lielākās minētā biotopa platības ir pārstāvētas zonas purvainajā daļā, kas neatrodas Darbības vietas tiešā tuvumā, tomēr minētā biotopa mala vai stūris pietuvojas Darbības vietai, kur to no esošajām derīgo izrakteņu ieguves vietām (Paredzētās darbības I bloks) atdala salīdzinoši šaura meža josla. Pārējā Darbības vietai piegulošajā teritorijā, kas iekļauta GNP dabas lieguma zonā, teritorijas atbilstība kādam no īpaši aizsargājamo biotopu veidiem nav konstatēta.
- 6.5.1.9.3. Vērtējot Paredzētās darbības iespējamu ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām GNP dabas lieguma zonā, secināts, ka biotopa 91D0* *Purvaini meži* kontekstā būtiskākās likumsakarības un mijiedarbības, kuras nosaka biotopa struktūru un funkcijas (un raksturo labvēlīgu aizsardzības stāvokli) ir nepārveidots hidroloģiskais režīms – pastāvīgi augsts gruntsūdens līmenis un pārmitras ieplakas. Novērtējot esošo situāciju (arī līdzšinējo ietekmi) un īpaši aizsargājamā biotopa kvalitāti, Ziņojumā secināts, ka starp purvaino mežu un karjeru ir izteikta augstuma starpība. Secināts, ka purvainā meža daļā ir augsts un purvainam mežam atbilstošs ūdens līmenis, par ko liecina labi izveidots raksturīgo sfagnu stāvs.
- 6.5.1.9.4. Atbilstoši ornitoloģijas Eksperta atzinumam arī Atradnes tuvumā tikpat kā nav atrodamas nozīmīgas putnu dzīvotnes. Apsekotajā Apiņu purva daļā tikpat kā nav klaju platību, atsevišķas vēl saglabājušās lāmas pāraugušas ar sfagnu un grīšļu klāju, bet klajākās vietas noaugušas ar blīvu priedīšu stāvu. Sausākajās vietās ir izveidojies purvains priežu mežs, kam raksturīgas nelielas koku dimensijas. Līdz ar to pašreizējā sukcesijas stadijā Apiņu purvs ir ornitoloģiski maznozīmīga teritorija un tā vērtība kā purvainam priežu mežam varētu pieaugt vien ar gadiem, palielinoties koku dimensijām.
- 6.5.1.10. Tādējādi, vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz GNP teritoriju, secināts, ka *Natura 2000* teritorijas aizsardzības kontekstā būtiskās ietekmes būtu izmaiņas piegulošo teritoriju hidroloģiskajā režīmā, jo tas varētu izsaukt pārmaiņas arī īpaši aizsargājamam biotopam labvēlīgo apstākļu nepārtrauktībā (pastāvīgumā). Vienlaikus GNP teritorijai ir nozīme arī no ainaviskā viedokļa, un, lai arī ainava nav *Natura 2000* teritorijas izveides un tiešās aizsardzības kritērijs (Eiropas Savienības nozīme), nacionālās aizsardzības līmenī tā GNP teritorijā ir būtiska.
- 6.5.1.11. Plašāka analīze un novērtējums saistībā ar esošo hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu un iespējamām tā izmaiņām, kā arī izmaiņām augsnes struktūrā un mitrumā ir ietverts šī Biroja atzinuma 6.5.2.nodaļā. Galvenie secinājumi, kas izdarāmi *Natura 2000* teritorijas kontekstā, ir sekojoši. Atbilstoši Ziņojumam plānotās derīgo izrakteņu izstrādes otrās kāples absolūtā augstuma atzīme ir 69 m v.j.l. (BS), kas ir aptuvenais izstrādes dziļums līdz gruntsūdens līmenim (saskaņā ar Ziņojumu konstatētais gruntsūdens līmenis Atradnes teritorijā ir 68,70-71,70m BS). Paredzot ieguvī līdz šim augstumam, nekādas gruntsūdens līmeņa izmaiņas Ziņojumā un tā 14.pielikumā (hidroloģijas Eksperta atzinums) netiek prognozētas. Tomēr ieguve paredzēta arī zem gruntsūdens līmeņa, to pazeminot. Gadījumā, ja netiktu paredzēti savlaicīgi pasākumi nelabvēlīgas ietekmes novēršanai un samazināšanai, šādam risinājumam, iespējams, varētu būt arī nelabvēlīga ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām Darbības vietai piegulošajās teritorijās, ko atzīst arī Ziņojuma autori. Biotopa 91D0*

Purvaini meži hidroloģiskos apstākļus raksturo vāji caurlaidīgo nogulumu (kūdra) īpatnības un gruntsūdens krājumu papildināšanās tajā notiek galvenokārt no atmosfēras nokrišņiem (ūdens līmenis ir maz atkarīgs no gruntsūdeņu līmeņa pagulošajā smiltis slānī). Tādēļ, balstoties uz veiktu novērtējumu, Ziņojuma autori secina, ka ieguves risinājums, kas neparedz atsūknētā gruntsūdens novadišanu ārpus karjera teritorijas, bet pārsūknēšanu ūdenskrātuvē karjera ietvaros, gruntsūdens līmeņa pazemināšanu Darbības vietai tuvumā esošā Apiņu purva Z daļā neizsauks. Tomēr Ziņojumā arī secināts, ka, palielinot ieguves apjomu un izraisot gruntsūdens līmeņa pazemināšanos ilgstoši vasaras mazūdens periodos, - nevar pilnībā izslēgt ietekmi arī Apiņu purva Z daļā. Secināts, ka šāda ūdens līmeņa pazemināšanās varētu izsaukt pastiprinātu purva nosusināšanos, kūdras slāņa mineralizāciju, kā rezultātā tiktu pārtraukta sfagnu augšana un purvainā meža biotops, kas pašlaik ir veidošanās stadijā no augstā purva biotopa, degradētos. Lai šādu ietekmi novērstu, Ziņojumā iestrādāti inženiertehniskie un karjera izstrādes darbu organizācijas optimizācijas pasākumi ietekmju mazināšanai. Galvenais šo pasākumu mērķis ir novērst derīgo izrakteņu ieguves izraisīto blakus esošo purva teritorijas nosusināšanos un līdz ar to novērst īpaši aizsargājama biotopa 91D0* *Purvaini meži* degradēšanos. Ziņojumā, balstoties uz savstarpēji saskaņotiem hidrologa, kā arī sugu un biotopu jomas Ekspertu atzinumos (Ziņojuma 2. un 14.pielikumi) ietvertajiem secinājumiem, iestrādāti sekojoši pasākumi:

- 6.5.1.11.1. Atradnes DA daļā vismaz 50 m attālumā no Apiņu purva robežas nav pieļaujama derīgā materiāla ieguve dziļāk par augstuma atzīmi 69,00 m BS.
- 6.5.1.11.2. Zonu, kur jau agrāk ir veikta izstrāde (Atradnes D daļā esošos Apiņu purvam tuvākos karjera dīķus) nepieciešams rekultivēt, pilnībā vai daļēji tos aizberot ar jaunajos izstrādes iecirkņos norakto virskārtas grunti vismaz līdz augstuma atzīmei 69,00 m BS, grunti blīvējot un paredzot, ka no aizbēruma līdz Paredzētās darbības robežai ir vismaz 50 m liela distance. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības ierosinātais paredz šos dīķus aizbērt pēc iespējas ātrāk.
- 6.5.1.11.3. Zonas, uz kuru attiecas hidrologa izstrādātie ietekmes mazināšanas pasākumi, attēlota hidroloģijas Eksperta atzinuma (Ziņojuma 14.pielikums) 1.attēlā.
- 6.5.1.12. Birojs secina, ka izstrādātie pasākumi ietekmes mazināšanai ir iestrādāti arī Ziņojuma 5.2.nodaļā kā plānotie pasākumi negatīvas ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novēršanai. Ziņojuma 5.2.2.tabulā norādīts, ka norādītajā 50m zonā derīgā materiāla ieguve dziļāk par augstuma atzīmi 69,00 m BS netiks veikta un agrākās izstrādes zonā dīķi tiks rekultivēti. Vienlaikus šeit un citviet Ziņojumā iekļauts daļēji pretrunīgs secinājums, ka Ziņojuma autoru ieskatā tomēr ir pieļaujams veikt derīgo izrakteņu izstrādi dziļāk par atzīmi 69,00 m BS arī tuvāk par 50 m no Apiņu purva robežas, gadījumā, ja izraktā zona pēc iespējas ātrāk tiek rekultivēta analogiski 6.5.1.11.2. apakšpunktā minētajam. Konstatējams, ka šāds secinājums Ziņojumā iekļauts, jo tādu savā atzinumā ir izdarījis hidrologs (Ziņojuma 14.pielikuma 4.lpp.). Vienlaikus Eksperts savus secinājumus papildinājis ar norādi, ka nepieciešams veikt gruntsūdens līmeņu monitoringu un galīgo lēmumu par piedāvāto ietekmes mazināšanas pasākumu nepieciešamību būtu iespējams izdarīt, balstoties uz iegūtajiem rezultātiem. Izsvēris Ziņojumā novērtēto, kā arī ņemot vērā *Natura 2000* teritorijas aizsardzības mērķus, Birojs uzskata, ka Paredzētās darbības realizācijai šobrīd ir pamatoti noteikt un īstenot Ziņojumā noteiktos pasākumus ieguves dziļuma ierobežošanai. Šādā veidā pēc iespējas ātrāk tiktu mazināta līdzšinējā ietekme un būtiski samazināta iespēja, ka Paredzētās darbība varētu izsaukt gruntsūdens līmeņa izmaiņas īpaši aizsargājamu dabas vērtību tuvumā, kas atbilst *Natura 2000* teritoriju aizsardzības pieejai.
- 6.5.1.13. Apsekojot Darbības vietu un novērtējot plānotos ietekmi mazinošos risinājumus, DAP ir sniegusi kopumā pozitīvu atsauksmi par Ziņojumu un Paredzēto darbību, turklāt norādot, ka spriežot pēc situācijas dabā Darbības vietas A daļā, kas piekļaujas Apiņu purvam, izstrāde ir pabeigta un konkrētajā teritorijas daļā ir izveidojušies sekli dīķi. DAP secinājusi, ka

turpmākā ieguve plānota teritorijas R daļā un mazāk ietekmēs mitrāju teritoriju. Tas, ka ieguvi Darbības vietas A daļā vispār nebūtu paredzēts veikt, neizriet no Ziņojuma, tomēr zona, kas atrodas Apiņu purvam un tajā konstatētajām aizsargājamām dabas vērtībām vistuvāk, ir vērā ņemami jau izstrādāta un ieguvei šajā zonā nosakāmi noteikti ierobežojumi (attiecībā uz dziļumu un dīķu pilnīgu vai daļēju aizbēršanu). Līdz ar to secinājums, ka ieguve ilgtermiņā dabas vērtību tuvumā nav paredzēta, kopumā nav nepareizs.

- 6.5.1.14. Attiecībā uz saistītajām ietekmēm konstatējams, ka derīgā materiāla transportēšana nav paredzēta caur GNP dabas lieguma zonu un transportēšanas nodrošināšanai nav paredzēta jaunu autoceļu būvniecība GNP teritorijā. Ziņojumā tiek izsvērti divi alternatīvie transportēšanas maršruti pa esošiem vietējās nozīmes ceļiem GNP ainavu aizsardzības zonā ar pieslēgumu valsts galvenajam autoceļam A3. Atbilstoši GNP Dabas aizsardzības plānam un dabas datu pārvaldības sistēmā „Ozols” apkopotajai informācijai, transportēšanas maršrutu tiešā tuvumā nav īpaši aizsargājamu biotopu vai īpaši aizsargājamu sugu dzīvotņu.
- 6.5.1.15. Saskaņā ar Ziņojumā novērtēto Paredzētā darbība ietekmēs tuvākās apkārtnes ainavas struktūru, jo Paredzētās darbības vietā mežaines ainavu telpu plānots transformēt derīgo izrakteņu ieguves ainavā. Tomēr, izvērtējot darbības vietas un apkārtnes ainavu struktūras ekoloģisko nozīmīgumu un ainavu vizuālos aspektus, secināts, ka nozīmīgas negatīvas ietekmes uz ainavu nav sagaidāmas. Saskaņā ar ainavu Eksperta vērtējumu vizuāli Atradnes ainava atrodas slēgtā ainavas telpā, jo teritorijai no visām pusēm pieguļošais meža masīvs un koku/krūmu joslas ierobežo skatu vērsumus. Ainavas vizuālo vērtību būtiski ietekmē arī tās pieejamība, kura Paredzētās darbības teritorijā ir zema. Perspektīvajā smilts-grants ieguves vietā atklāti skati vērojami jau izstrādātajā karjera daļā un izcirtumos, taču arī šeit pieejamie skatu vērsumi ir salīdzinoši tuvi. Novērtēts, ka vizuāli pievilcīgi ainavas elementi teritorijā un tā tuvākajā apkārtne nav sastopami. Tāpat plānotās darbības vieta neatrodas nozīmīgu ainavisko ceļu vai no nozīmīgiem ainavu skatu punktiem pārskatāmā ainavā. Pašlaik Paredzētās darbības teritorija no ceļa nav pārskatāma. Kopumā teritorijā nav vērojama liela ainavas elementu daudzveidība, tā pieskaitāma antropogēni ietekmētām (vietām pat degradētām) un daļēji dabiskām ainavām. Papildus ainavu Eksperts norādījis, ka, tā kā Paredzētās darbības realizācijai nepieciešamo segkārtas noņemšanu un atmežošanu plānots veikt pakāpeniski vairāku gadu garumā tieši pirms derīgā materiāla izstrādes, ievērojot plānotos apjomus un karjera izstrādes plānu, - šāda pakāpeniska pieeja samazinās ietekmi uz ainavas struktūras izmaiņām.
- 6.5.1.16. Ainavu Eksperta atzinumā un Ziņojumā iestrādāti pasākumi ietekmes uz ainavu mazināšanai, nozīmīgākais no tiem - esošās meža joslas saglabāšana gar autoceļu V127. Noteikts, ka saglabātajai meža joslai jābūt pietiekami platai (kā minimums 50 m), lai, pārvietojoties pa ceļu, derīgo izrakteņu ieguves vieta nebūtu vizuāli uztverama. Iespējams arī veikt meža ieaudzēšanu Ierosinātajās īpašumā esošajās neizmantojamās lauksaimniecības zemēs starp autoceļu V127 un izstrādes teritoriju. Šādas aizsargzonas ierīkošana samazinātu ietekmes arī no darbībām, kuras rada troksni, tādējādi ietekmējot ainavas noskaņu, turklāt šāda meža aizsargzona saglabās un pildīs arī ekoloģisko funkciju ainavu struktūrā. Norādīts, ka meža joslas platums var mainīties atkarībā no teritorijas reljefa, meža tipa u.c. īpašībām. Lai samazinātu iespējamās ietekmes uz ainavas fragmentāciju, ieteicams izstrādātajās daļās jau savlaicīgi veikt teritorijas rekultivāciju, iespēju robežās, dabiskojot degradēto zemsedzi (apmežojot, veidojot dīķus u.tml.). Tādējādi, lai mazinātu ietekmes uz apkārtnes ekosistēmām, būtu vēlams veikt teritorijas rekultivāciju pa posmiem pēc katras izstrādes kārtas.
- 6.5.1.17. Ziņojuma izstrādes un izvērtēšanas gaitā saņemti arī institūciju viedokļi par Paredzētās darbības ietekmi gan uz dabas vērtībām, gan ainavu. Izvērtējot veikto novērtējumu, gan DAP, gan Pārvalde savos atzinumos par izstrādāto Ziņojumu kopumā sniegušas pozitīvas atsauksmes, norādot, ka gadījumā, ja tiek ievēroti paredzētie ietekmes uz vidi mazinošie pasākumi un veikta rekultivācija atbilstoši Ziņojumā norādītajam, derīgo izrakteņu ieguve

Atradnē būtisku negatīvu ietekmi uz dabas un ainavas vērtībām neatstās, vienlaikus DAP sniegusi viedokli par Ziņojumā izvērtētajām smiltis – grants un smiltis transportēšanas maršrutu alternatīvām, norādot, ka rekomendējama autoceļa V280 izmantošana.

- 6.5.1.18. Saskaņā ar Ziņojumu pēc derīgo izrakteņu izstrādes daļu no pašlaik esošās ieguves teritorijas plānots pārveidot Paredzētās darbības nodrošināšanai, pārējo teritoriju – rekultivēt atbilstoši derīgo izrakteņu ieguves projektā iekļautajam rekultivācijas plānam, kas paredz ūdenstilpņu ierīkošanu vietās, kur būs izveidojies padziļinājums pēc derīgo izrakteņu ieguves zem gruntsūdens līmeņa un teritorijas apmežošanu pārējā teritorijā. Saskaņā ar sugu un biotopu Ekspertes rekomendāciju, ņemot vērā, ka izstrādājamais karjers atrodas aizsargājamā teritorijā, tad rekultivācijas plānā vēlams paredzēt dzīvotņu veidošanu. Norādīts, ka lietderīgi būtu izskatīt atklātas ainavas saglabāšanu, piemēram, neapmežotu smilšainu laukumu, dīķu ar seklūdens zonu veidošanu u.tml. Izstrādāto Atradnes daļu rekultivācijas darbus paredzēts uzsākt vienlaicīgi ar ieguves darbiem citās Atradnes daļās, tādejādi novēršot ilgstošus erozijas procesus un lietderīgi izmantojot noņemtās grunts un augsnes virskārtas materiālu.
- 6.5.1.19. Ziņojuma autori norādījuši, ka, tā kā plānotās ieguves vietas tiešā tuvumā konstatēts īpaši aizsargājams meža biotops, tad lai savlaicīgi konstatētu Paredzētās darbības izraisītas gruntsūdens līmeņu izmaiņas, kas potenciāli varētu apdraudēt biotopa eksistenci, tiek rekomendēts veikt gruntsūdens līmeņu mērījumus īpaši aizsargājamā biotopa teritorijā. Plašāka informācija šai aspektā un prasības monitoringam noteiktas šī Biroja atzinuma 6.5.2.nodaļā.
- 6.5.1.20. Rezumējoši Ziņojumā norādīts, ka, tā kā konkrētajā Atradnes teritorijā aizsargājamie biotopi un sugas nav konstatētas un arī nozīmīga ietekme uz ainavu netiek prognozēta, savukārt ietekmei uz Atradnei tiešā tuvumā esošajām dabas vērtībām tiek paredzēti ietekmes novēršanas un mazināšanas pasākumi, Ziņojumā netiek prognozēts, ka Paredzētā darbība radīs būtisku kaitējumu videi un secināts, ka Paredzētā darbība neradīs negatīvas ietekmes uz GNP ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķiem.
- 6.5.1.21. **Kopumā Birojs vispusīga un plašāka izvērtējuma rezultātā secina, ka derīgo izrakteņu ieguves vietu paplašināšana īpaši aizsargājamās, jo īpaši *Natura 2000*, dabas teritorijās, nav nedz šo teritoriju uzturēšanai raksturīga un vēlama teritorijas izmantošana, nedz ierasta un optimāla prakse, tādēļ kopumā, vispārīgi vērtējot, nebūtu sistēmiski atbalstāma. Līdztekus citām ietekmēm, derīgo izrakteņu ieguve izmaina ainavu, turklāt salīdzinoši nozīmīgi, tāpat ir sagaidāms, ka Paredzētās darbības ietekmē tiks pārveidots līdzšinējais vides stāvoklis plānotajā ieguves vietā un tās apkārtnē, ieguves platībā tiks zaudēta pašreizējā veģetācija un izmainīts teritorijas reljefs. Šādu vispārēju apsvērumu kontekstā, minētās pārmaiņas nebūtu vēlamas un atbalstāmas īpaši aizsargājamās teritorijas ainavu aizsardzības zonā, jo derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta ilgstošā laika posmā un atstāj samērā ilglaicīgu ietekmi. Tomēr derīgo izrakteņu ieguve GNP ainavu aizsardzības zonā nav vispārēji aizliegta. GNP Individuālo noteikumu 39.punkts paredz, ka ierīkot derīgo izrakteņu ieguves vietas ir aizliegts tikai vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajās ainaviski vērtīgajās teritorijās, izņemot ja tiek veikta esošo derīgo izrakteņu ieguves vietu paplašināšana. Konkrētajā gadījumā ir paredzēta līdzšinējo ieguves vietu paplašināšana un, balstoties uz ainavu Eksperta veiktu novērtējumu, paredzamās ietekmes vērtējamas kā lokālas un plašākā mērogā būtiska ietekme uz ainavas kvalitāti, rekreācijas un kultūrvēsturiskajiem resursiem ar ietekmes mazināšanas pasākumiem nav sagaidāma. Vērtējot Paredzēto darbību un tās pieļaujamību, arī DAP nav konstatējis, ka derīgo izrakteņu ieguve konkrētajā teritorijā varētu nonākt pretrunā GNP ainavu aizsardzības mērķiem. Ziņojumā izdarīts novērtējums arī kontekstā ar GNP kā *Natura 2000* teritorijas aizsardzības uzdevumiem, jo īpaši ņemot vērā dabas lieguma zonas tuvumu. Apkopojis lietā izteiktos viedokļus un konstatējumus, Birojs secina, ka, lai gan derīgo izrakteņu ieguve plānota**

salīdzinoši ievērojamā teritorijā, tās nozīmība (aizsardzības mērķi) GNP kontekstā ir saistīti galvenokārt ar ainavu un īpaši aizsargājamās sugas vai biotopi plānotās ieguves vietā nav konstatēti. Lai novērstu netiešu ietekmi uz dabas vērtībām, kuru aizsardzībai *Natura 2000* teritorija veidota, ir noteikti un ar šo Biroja atzinumu var tikt nostiprināti ietekmes novēršanas un samazināšanas pasākumi, ar kuriem - atbilstoši Ziņojuma izstrādē pieaicināto nozares Ekspertu novērtētajam un DAP izsvērumam - derīgo izrakteņu ieguve nenodarītu kaitējumu un nenonāktu pretrunā ar *Natura 2000* teritorijas dabas vērtībām definētajiem specifiskajiem mērķiem, neizjauktu *Natura 2000* teritorijas viengabalainību. Pie nosacījuma, ka tiek īstenoti Ziņojumā iestrādātie risinājumi, netiek identificēts arī risks īpaši aizsargājamo biotopu vai sugu dzīvotņu fragmentācijai, tādai īpaši aizsargājamo sugu, īpaši aizsargājamo biotopu vai sugas dzīvotnes izolēšanai (nošķiršana) no citiem tādiem pašiem biotopiem vai sugas dzīvotnēm, kas atstātu nelabvēlīgu ietekmi uz *Natura 2000* teritorijas viengabalainību. Tāpat ir konstatējams, ka jau Paredzētās darbības realizācijas laikā un arī pēc ieguves pabeigšanas Atradnē – ir paredzēts realizēt pasākumus, lai teritorija ilgtermiņā pēc iespējas turpinātu veidot ar blakus esošajām teritorijām vienotu biotopu kompleksu, rekultivācijas rezultātā Darbības vietā pēc iespējas tiktu atjaunots vides stāvoklis. Tādējādi, Birojs, sniedzot šo atzinumu konkrētā aspekta griezumā, nav konstatējis tādus apstākļus, kas būtu par pamatu kopumā aizliegt konkrēto Ierosinātās plānoto darbību. Vienlaikus Ierosinātajai ir jāņem vērā, ka Paredzētā darbība ir iespējama tikai ievērojot Ziņojumā paredzētos Paredzētās darbības risinājumus un ietekmes uz vidi mazināšanas pasākumus vai līdzvērtīgus risinājumus. Novērtējuma likuma 24.panta (1)daļa paredz, ka Ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu, tomēr Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu ir nepieciešams arī ar šo atzinumu nostiprināt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir iespējama vai nav pieļaujama:

- a) Ir pieļaujama vienīgi tādu Paredzētās darbības alternatīvu un tehnisko risinājumu realizācija, kas nav pretrunā Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) aizsardzības mērķiem un negatīvi neietekmē tās ekoloģiskās funkcijas un integritāti. Līdz ar to, lai izslēgtu iespējamu negatīvu ietekmi uz GNP dabas lieguma zonu un tajā konstatēto biotopu 91D0* *Purvaini meži*, Atradnes DA daļā vismaz 50 m attālumā no Apiņu purva robežas nav pieļaujama derīgā materiāla ieguve dziļāk par gruntsūdens līmeni, savukārt Atradnes D daļā esošos dīķus, kas izveidojušies agrākās izstrādes rezultātā, nepieciešams pilnībā vai daļēji (t.i. - vismaz līdz gruntsūdens līmenim) aizbērt atbilstoši Ziņojumā paredzētajam.
- b) Derīgā materiāla ieguve jāveic normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā Ziņojumā izvērtētajās platībās. Lokālie darbi, tajā skaitā ūdens atsūkņošana uz izveidoto ūdens krātuvi vai ūdens pārsūkņošana starp tām, nedrīkst radīt traucējošas izmaiņas GNP dabas lieguma zonā. Lokālās ūdenslīmeņu svārstības jāņem vērā, savlaicīgi un mērķtiecīgi plānojot rekultivācijas laukumus, to secību un teritorijai piemērotus rekultivācijas pasākumus.
- c) Ņemot vērā Atradnes atrašanos GNP ainavu aizsardzības zonā, tik tālu, cik tas nenonāk pretrunā nosacījumiem, kas noteikti ar mērķi nodrošināt GNP dabas lieguma zonas un tajā esošo dabas vērtību aizsardzību, - ainavu aizsardzības un veidošanas (atjaunošanas) kritēriji, izvēloties Atradnes posmsecīgas izstrādes un rekultivācijas, kā arī ainaviski nozīmīgākā autoceļa V127 izmantošanas (arī sagatavošanas izmantošanai) pasākumus, nosakāmi par prioritāriem. Jānodrošina esošās meža joslas gar autoceļu V127 saglabāšana vismaz 50 m platumā, kā arī jāizvērtē meža ieaudzēšana Īpašuma teritorijā pašlaik neizmantotajās lauksaimniecības zemēs starp autoceļu V127 un izstrādes teritoriju.

d) Uzsākot Paredzēto darbību, projektā jāparedz un posmsecīgi jānodrošina Atradnes daļu rekultivācija, veicot karjera nogāžu piebēršanu, planēšanu, pakāpenisku izlīdzināšanu un nostiprināšanu ar augsnes virskārtu, rekultivācijas pasākumos izmantojot gan krautnēs uzglabāto noņemto segkārtu, gan augsnes virskārtu. Sadarbībā ar entomoloģijas un ornitoloģijas speciālistiem rekultivācijas plānā jāparedz atbilstīgu dzīvotņu veidošana. Jānodrošina izstrādāto Atradnes daļu iekļaušanās kopējā ainavā. Precīzi rekultivācijas pasākumu risinājumi un nosacījumi iestrādājami derīgo izrakteņu ieguves projektā, kas saskaņojams ar DAP.

6.5.2. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma, augsnes struktūras un mitruma izmaiņas, kā arī mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņas un monitorings:

- 6.5.2.1. Izvērtējis Ziņojumā sniegto vērtējumu par Paredzētās darbības ietekmi uz Darbības vietas un apkārtnes teritorijas hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma, augsnes struktūras un mitruma, kā arī mūsdienu ģeoloģisko procesu iespējamām izmaiņām, Birojs secina, ka Ziņojuma autori ir veikuši vispusīgu novērtējumu un jau laikus paredzējuši Paredzētās darbības risinājumus, kas būtu atbilstoši un piemēroti konkrētajai situācijai, lai līdzsvarotu saimnieciskās darbības un dabas vērtību līdzspastāvēšanu Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā.
- 6.5.2.2. Ņemot vērā plānoto derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģiju, kas paredz materiāla ieguvī gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa, Atradnes atrašanos GNP teritorijā ainavu aizsardzības zonā, dabas lieguma zonas tiešā tuvumā un tuvākās viensētas atrašanos ~ 38m attālumā no Atradnes, tad hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas viennozīmīgi uzskatāmas par vienu no būtiskākajām ietekmēm uz vidi, līdz ar to šajā aspektā Ziņojumā vērtēta Paredzētās darbības ietekme uz Atradnes D – DA daļā konstatētā īpaši aizsargājamā biotopa 91D0* *Purvaini meži* hidroloģisko režīmu. Izvērtējums Natura 2000 teritorijas kontekstā, tostarp vērtējums par iespējamu ietekmi, ko varētu izraisīt hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma, augsnes struktūras un mitruma izmaiņas, ir vērtētas atsevišķā šī Biroja atzinuma nodaļā.
- 6.5.2.3. Papildus Ziņojumā vērtētas minētās ietekmes arī citos aspektos, tostarp ietekmes uz tuvumā esošo viensētu ūdensapgādi, vērtējot vai Paredzētās darbības rezultātā iespējama gruntsūdens līmeņu un karjera dīķu ūdens līmeņu pazemināšanās salīdzinot ar pašreizējiem apstākļiem. Vienlaikus Ziņojumā vērsta uzmanība, ka ieguvī paredzēts veikt zem pazemes ūdens līmeņa, bet bez tādas ūdens līmeņa pazemināšanas, kas paredzētu atsūkņētā ūdens novadīšanas ārpus karjera (ar lokālu ūdens atsūkņēšanu uz izveidoto ūdenskrātuvi). Darbības vietā meliorācijas pasākumi nav veikti un nav paredzēti, līdz ar to Ziņojumā norādīts, ka ietekmes uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu netiek prognozētas kā būtiski negatīvas iepriekš minēto aspektu kontekstā.
- 6.5.2.4. IVN ietvaros, pielietojot filtrācijas imitatora *MODFLOW 200* programmnodrošinājumu *Groundwater Vistas 6* vidē, aprēķināts esošais un prognozējamais gruntsūdeņu līmeņu sadalījums. Gruntsūdeņu horizonta vienslāņa filtrācijas modelis aptver 2,2 x 2,2 km laukumu, izmantojot režģtīklu ar soli 20 m. Aprēķinātais esošais gruntsūdens līmeņu sadalījums norādīts Ziņojuma 2.6.1.attēlā, prognozējamais gruntsūdens līmeņu sadalījums pēc Atradnes izstrādes virs gruntsūdens līmeņa, vai aizpildot visu karjeru līdz gruntsūdens līmenim rekultivācijas laikā, kā arī aprēķinātā depresijas piltuve attēlota Ziņojuma 3.6.1. un 3.6.2.attēlā. Savukārt prognozējamais gruntsūdens līmeņu sadalījums pēc Atradnes pilnas izstrādes, kas ietver arī izstrādi zem gruntsūdens līmeņa, un attiecīgi aprēķinātā depresijas piltuve attēlota Ziņojuma 3.6.3. un 3.6.4.attēlā.
- 6.5.2.5. Ziņojumā secināts, ka, lai arī netiek prognozēta būtiska ietekme uz apkārtējās teritorijas gruntsūdens līmeni un virszemes ūdeņiem, tomēr ūdenstilpes izveidošana izstrādātās Atradnes vietā mainīs ūdens bilanci, jo, pirmkārt, izraktais materiāls tiks aizvietots ar ūdeni,

vairākkārtēji paātrinoties horizontālajai ūdens apmaiņai karjerdiķa teritorijā un izlīdzinoties gruntsūdeņu virsmai karjerdiķa apkārtņē, otrkārt, iztvaikošana no atklātas ūdens virsmas pārsniedz iztvaikošanos no gruntsūdeņu līmeņa. Tāpat iztvaikošanās palielināsies arī rekultivētajā Atradnes sausajā daļā, ko nosaka mazāks aerācijas zonas biežums (seklāks gruntsūdeņu līmenis), salīdzinot ar dabiskajiem apstākļiem, līdz ar to visā Atradnes teritorijā samazināsies gruntsūdeņu barošanās no infiltrācijas, izveidojoties depresijas piltuvei karjera apkārtņē. Saskaņā ar iegūtajiem rezultātiem Paredzētās Darbības rezultātā sagaidāms gruntsūdens līmeņu pazeminājums par $\sim 0,2 - 0,4\text{m}$ tikai karjera tiešā tuvumā. Kopumā Ziņojumā secināts, ka, lai netiktu pastiprināta ietekme uz īpaši aizsargājamo purvaino meža biotopu, kā arī pārējo tālāk esošo purva teritoriju, ieguve zem pašreizējā gruntsūdens līmeņa ir iespējama, ja ūdens netiek novadīts ārpus karjera, un tiek ievēroti IVN ziņojumā ieteiktie ietekmes uz vidi mazinošie pasākumi.

- 6.5.2.6. Savukārt veicot bīstamo ģeoloģisko procesu potenciālo apdraudējumu izvērtēšanu, Ziņojumā secināts, ka Atradnes apkārtnē nav raksturīgi bīstami mūsdienu eksodinamiskie procesi, piemēram, karsta vai sufozijas procesu izpausmes, noslīdeņi, nobrukumi, gravu veidošanās, upju erozīvā vai akumulatīvā darbība, kā arī aktīva eolo procesu aktivizācija. Saskaņā ar Ziņojumu:
- 6.5.2.6.1. Ņemot vērā Darbības vietas un tās apkārtnes ģeoloģisko uzbūvi un hidroģeoloģiskos apstākļus, karsta vai sufozijas procesu izpausmes konkrētajā teritorijā nav iespējamās.
  - 6.5.2.6.2. Smilts – grants un smilts ieguvi plānots veikt ar atklāto paņēmieni pa kārtām, kas nepārsniedz 4 – 6 m, līdz ar to nogāžu slīpums būs lielāks nekā dabiskā nobiruma leņķis, kā rezultātā veidosies labvēlīgi apstākļi, lai veidotos nelieli noslīdeņi un attīstītos nobiras un nogrūvumi. Vienlaikus Ziņojumā skaidrots, ka, ņemot vērā nogāzes augstumu un ievērojot aprakstīto derīgā izrakteņa ieguves iespējamās tehnoloģijas veidus, nogāžu procesi neradīs apdraudējumu rakšanas mehānismiem, turklāt ietekmes uz vidi novērtējuma izpētes teritorijā un tai pieguļošajā teritorijā līdz šim gravu veidošanās un nogāzes ar noslīdeņiem nav konstatētas.
  - 6.5.2.6.3. Paredzētās darbības rezultātā prognozējami maznozīmīgi erozijas procesi, kas var skart ar veģetāciju nesegtu nogāžu posmus, pa kuriem periodiski, īpaši stipra lietus vai intensīva sniega kušanas laikā var veidoties plakaniskā noskalošana vai lineārā erozija.
  - 6.5.2.6.4. Eolo procesu aktivizācija izpētes teritorijā netiek prognozēta, vienlaikus norādot, ka teorētiski atsegtā karjera smilšainajā daļā var veidoties sīkas deflācijas un akumulācijas reljefa formas. Ņemot vērā, ka paredzēta Atradnes izstrādāto daļu rekultivācija (apmežošana), vēja ietekme vērtēta kā nebūtiska.
  - 6.5.2.7. Ziņojumā norādīts, ka, īstenojot Paredzēto darbību, Ierosinātajai jānodrošina regulārs gruntsūdens līmeņu monitorings, ko iespējams veikt, izmantojot 2007. gadā speciāli šim nolūkam ierīkotu novērojumu urbumu. Savukārt IVN ietvaros Izstrādātājas pieaicinātais hidroģeologs izteicis šaubas par plānoto gruntsūdeņu līmeņa monitoringa nepieciešamību, kā arī tā efektivitāti, rekomendējot gruntsūdens līmeņu režīma novērojumiem izmantot divus monitoringa urbumus vienā atrašanās vietā (viens urbums ar filtra daļu kūdras slānī, otrs urbums ar filtra daļu paguļošajā smilts slānī) gada griezumā, kas ļautu veikt sekojošu režīma novērojumu datu interpretāciju ar trīsdimensiju nestacionārās filtrācijas hidroģeoloģiskā modeļa palīdzību.
  - 6.5.2.8. Novērtējot Ziņojumā ietverto informāciju par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz Paredzētās darbības norises vietas un apkārtnes hidroģeoloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, plānoto monitoringu, kā arī mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņām, Birojs secina, ka minētajā aspektā galvenās ietekmes ir novērtētas. Birojs pievienojas Ziņojuma autoru secinājumiem attiecībā uz hidroģeoloģiskā režīma stabilizēšanas pasākumu nepieciešamību, jo ar

plānotajiem hidroloģiskā režīma stabilizēšanas pasākumiem ietekmes zonu gruntsūdens līmeņa pazeminājumam var samazināt. Tajā pat laikā, lai nodrošinātu vides stāvokļa un plānoto pasākumu efektivitātes uzraudzību, kā arī nodrošinātu iespēju savlaicīgi konstatēt gruntsūdens līmeņu izmaiņas, Birojs uzskata par nepieciešamu veikt gruntsūdens līmeņu monitoringu Apiņu purvā (kā tas paredzēts arī Ziņojuma 5.2.nodaļas 5.2.2.tabulā). Vienlaikus Birojs rekomendē izsvērt arī nepieciešamību veikt izmaiņas monitoringa sistēmā, kas ļautu iegūt reprezentatīvus un interpretējamus datus.

6.5.2.9. Saskaņā ar Ziņojumā iekļautajiem aprēķiniem jūtamas izmaiņas – gruntsūdeņu līmeņu pazeminājums ($\sim 0,2 - 1$ m) ir sagaidāmas tikai pašā karjerā un tā tiešā tuvumā. Gruntsūdeņu līmeņu pazeminājums apkārtējo viensētu ūdensņemšanas vietās netiek prognozēts, izņemot tuvāko viensētu “Jāņkalni”, kur gruntsūdeņu līmenis var pazemināties par $\sim 0,3$ m. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai apdraudētās akas konstrukcija un esošais ūdens slāņa biezums nav zināms, jo īpašnieks nav piekritis veikt mērījumus. Atbilstoši Ziņojumā iekļautajiem aprēķiniem gruntsūdeņu līmenis smilts slānī Apiņu purva teritorijā nemainīsies vai Atradnes A daļā esošo karjerdīķu plānotās rekultivācijas dēļ pat nedaudz (par $\sim 0,2 - 0,4$ m) paaugstināsies. Kūdras slāņa ūdens līmeņa izmaiņas būs ievērojami mazākas, jo ūdens vāji caurlaidīgo nogulumu (kūdras) piesaistīto ūdeņu līmenis ir atkarīgs galvenokārt no atmosfēras un nokrišņu režīma, un maz atkarīgs no gruntsūdeņu līmeņa pagulošajā smiltis slānī, līdz ar to nav sagaidāmas kūdras slāņa mitruma režīma izmaiņas un ietekme uz Apiņu purva bioloģisko daudzveidību. Tāpat Ziņojumā secināts, ka nav sagaidāma būtiska ietekme uz apkārtnē esošajiem virszemes ūdensobjektiem, kā arī būtiskas piegulošo teritoriju augsnes mitruma režīma un struktūras izmaiņas. Atbilstoši veiktajam novērtējumam Birojs kopumā pievienojas Ziņojuma autoru secinājumiem, ka Paredzētā darbība, to īstenojot Ziņojumā vērtētajos apjomos un risinājumos, kā arī veicot paredzētos ietekmes mazināšanas pasākumus un monitoringu, neatstās būtisku ietekmi uz apkārtnes teritoriju, t.sk. uz Apiņu purva hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, tomēr **Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu ir pamatoti noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbības īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) **Paredzētā darbība ir pieļaujama vienīgi nodrošinot Ziņojumā paredzētos un šajā Biroja atzinumā noteiktos pasākumus hidroloģiskā režīma nozīmīgu izmaiņu nepieļaušanai, pie nepieciešamības arī atjaunošanai un stabilizēšanai, ja uz to norādītu monitoringa rezultāti. Ja Paredzētās darbības plānošanas vai realizācijas gaitā tiek secināts, ka nepieciešami vai paredzēti citi risinājumi, kas Ziņojumā nav novērtēti, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums, lemjot par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma un ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā. Bez atbilstīga ietekmes uz vidi novērtējuma, nav pieļaujama gruntsūdens novadīšana ārpus Atradnes teritorijas, jaunu meliorācijas grāvju izveide vai esošo grāvju padziļināšana/atjaunošana. Risinājumu izstrādē ievērojams šādu pasākumu mērķis – nepieļaut un maksimāli novērst iespējamās negatīvas ūdens līmeņu izmaiņas Darbības vietas piegulošajā teritorijā - GNP dabas lieguma zonā esošajā Apiņu purvā.**
- b) **Hidroloģiskā režīma stabilizēšanas pasākumu efektivitātes izvērtēšanai un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz *Natura 2000* uzraudzībai ir jāveic sistemātisks monitorings, kas ietver gruntsūdens līmeņu mērījumus, bet nepieciešamības gadījumā arī veģetācijas novērojumus. Papildus monitoringa programma un nosacījumi, tai skaitā biežums, atskaites forma, atskaišu saturs un biežums, kā arī nosacījumi informācijas apmaiņai un iestāžu līdzdalībai monitoringa veikšanā nosakāmi sadarbībā ar DAP un VVD Valmieras reģionālo vides pārvaldi, paredzot prasības monitoringa rezultātu izvērtēšanai, lai nepieciešamības gadījumā lemtu par papildus nosacījumiem negatīvas ietekmes**

nepieļaušanai vai samazināšanai. Nepieciešamības gadījumā jāierīko papildus novērojumu tīkls, ja ierīkotā sistēma nesniegtu pietiekami detalizētu informāciju.

- c) Nepieciešamības gadījumā jānodrošina 20 – 40 m dziļa kompensējošā ūdensieguves urbuma ierīkošana viensētas „Jāņkalni” teritorijā.
- d) Karjera nogāžu, tajā skaitā nogāžu, kas Atradnes ekspluatācijas laikā atradīsies zem gruntsūdens līmeņa, kā arī krautņu nogāžu slīpums jāveido atbilstoši to veidojošā materiāla dabiskajam nobiru leņķim. Nepieciešamības gadījumā realizējami piemēroti nogāžu stiprināšanas risinājumi, īpaši attiecībā uz Apiņu purvu nolūkā nepieļaut hidroloģiskā režīma maiņu tajā esošajā īpaši aizsargājamajā purvaino mežu biotopā.
- e) Pēc spēcīgu nokrišņu vai kušanas ūdeņu perioda jānodrošina karjera nogāžu, kā arī krautņu apsekošana un novērtēšana. Nepieciešamības gadījumā jānodrošina izskalojumu un erozijas kanālu likvidēšana, tos aizberot ar pieejamo grunts materiālu.
- f) Paredzētās darbības realizācijas gaitā jānodrošina piemēroti darba drošības pasākumi, iekļaujot tos karjera izstrādes projektā. Jānodrošina darbinieku instruktāža par paredzētajiem darba drošības pasākumiem un to ievērošana.

6.5.3. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē:

- 6.5.3.1. Vērtējot Paredzētās darbības norises vietu un tās izvietojumu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un ar to saistīto darbību radīto ietekmi uz gaisa kvalitāti, secināms, ka uz DR no Atradnes ~ 38 m attālumā (IV derīgo izrakteņu ieguves bloka tuvumā) atrodas viensēta “Jāņkalni”. Ņemot vērā, ka citas tuvākās dzīvojamās apbūves teritorijas no Darbības vietas atrodas ~ 475m - 850m attālumā un to, ka dzīvojamās mājas no Paredzētās darbības norises vietas atdala mežu teritorijas, šīs teritorijas nav kvalificējamas kā tādas, kas atradīsies ieguves vietas un Atradnē plānoto darbu gaisa piesārņojuma ietekmes tiešā tuvumā un ietekmes zonā. Vienlaikus norādāms, ka vairāku viensētu teritorijas atrodas arī derīgo izrakteņu plānotajos transportēšanas maršrutos (Paredzētās darbības radītā ietekme uz gaisa kvalitāti no smilts-grants un smilts transportēšanas sīkāk apskatītas šī atzinuma 6.5.5.punktā).
- 6.5.3.2. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju, veicot Paredzēto darbību, galvenās gaisu piesārņojošo vielu emisijas būtu putekļu daļiņas un gāzveida izmeši no izmantotās karjera tehnikas un transportlīdzekļu dzinējiem, putekļu emisijas no derīgā materiāla – smilts un smilts-grants ieguves, transportēšanas no ieguves vietas uz tehnoloģisko laukumu, materiāla apstrādes (šķirošanas, drupināšanas, kā arī grants šķembu ražošanas), iegūtā materiāla uzglabāšanas, iekraušanas kravas mašīnās un transportēšanas, kā arī nederīgo materiālu pārvietošana un rekultivācijas veikšana.
- 6.5.3.3. Ziņojumā identificēti sekojoši tilpumveida piesārņojošo vielu emisijas avoti - tehnoloģiskais laukums, Atradnes II un Atradnes IV bloks. Skaidrots, ka piesārņojošo vielu izkliedes aprēķini no Paredzētās darbības veikti II un IV Atradnes blokos, jo saskaņā ar iepriekš minēto II Atradnes bloks atrodas vistuvāk transportēšanas maršrutam, savukārt IV Atradnes bloka robeža atrodas ~ 38 m attālumā no tuvākās dzīvojamās apbūves teritorijas – viensētas “Jāņkalni”, līdz ar to novērtēts ietekmju ziņā nelabvēlīgākais iespējamais scenārijs.
- 6.5.3.4. Lai noteiktu prognozēto gaisa piesārņojošo vielu emisijas Paredzētās darbības realizācijas laikā, un ar tām saistītās izmaiņas gaisa kvalitātē, Izstrādātāja ir veikusi izmešu gaisā aprēķinu un modelēšanu. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķini veikti,

izmantojot datorprogrammu *ADMS Roads 4.0*. (izstrādātājs *CERC - Cambridge Environmental Research Consultants*, beztermiņa licence P05-0628-C-AR400-LV). Minētā programma pielietojama rūpniecisko avotu gaisa izmešu izkliedes un smakas izplatības aprēķināšanai, ņemot vērā emisijas avotu īpatnības, apkārtnes apbūvi un reljefu, kā arī vietējos meteoroloģiskos apstākļus. Lai noteiktu piesārņojošo vielu emisiju daudzumu no plānoto tehniku darbības, izmantota EMEP/EEA emisiju faktoru datubāzes 1.A.4. sadaļā "*Bezceļu mobilie avoti*" sniegtā metodika. Veicot gaisa piesārņojuma izkliedes modelēšanu, tika apskatīta situācija, kad derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta reljefa pazeminājumā. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķiniem izmantoti VSIA "*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*" (turpmāk LVĢMC) Priekuļu novērojuma stacijas dati par meteoroloģiskajiem apstākļiem, kas raksturo laika apstākļus teritorijas apkārtnē 2015. gadā ar 1 stundas intervālu. Ziņojumā iekļauts piesārņojošo vielu izkliedes rezultātu novērtējums no derīgo izrakteņu ieguves procesiem, kas salīdzināti ar Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumos Nr.1290 "*Noteikumi par gaisa kvalitāti*" (turpmāk MK noteikumi Nr.1290) ietvertajiem normatīviem.

- 6.5.3.5. Esošās situācijas gaisa piesārņojuma kartes pieejamas Ziņojuma 6.pielikumā. Balstoties uz piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātiem, Ziņojumā secināts, ka gaisa kvalitātes robežlielumi cilvēka veselības aizsardzībai tuvāko dzīvojamo māju teritorijas un to apkārtnē pašlaik netiek pārsniegti.
- 6.5.3.6. Ziņojumā ir iekļauts Paredzētās darbības ietekmes vērtējums uz gaisa kvalitāti. Summārā piesārņojuma koncentrācija aprēķināta, ņemot vērā LVĢMC sniegtos datus par esošo piesārņojuma līmeni un ņemot vērā aprēķinātās maksimālās koncentrācijas no derīgo izrakteņu ieguves un ar to saistītajiem procesiem. Maksimālā summārā piesārņojuma koncentrācija noteikta ārpus darba vides, teritorijā, kas sabiedrības pārstāvjiem ir brīvi pieejama un nav autoceļa brauktuve. Ziņojumā skaidrots, ka, pamatojoties uz autoceļa V127 un tehnoloģiskā laukuma novietojumu, piesārņojošo vielu izkliede tikusi vērtēta no Paredzētās darbības II un IV Atradnes daļām, neņemot vērā transportēšanu no Atradnes. Savukārt materiāla transportēšanu piesārņojošo vielu izkliedes modelī pieņemts vērtēt kopā ar derīgo izrakteņu ieguvi II Atradnes daļā, jo šī Atradnes daļa atrodas vistuvāk pārējiem emisijas avotiem.
- 6.5.3.7. Prognozējamo piesārņojošo vielu emisiju apjoms Atradnē definētajiem avotiem novērtēts, ņemot vērā to raksturojumu (raksturīgie emisiju faktori un Darbības vietu/Paredzēto darbību raksturojošie faktori – tehnikas vienību skaits, darbības ilgums, ieguves, uzglabāšanas un izvešanas apjomi, ceļu garums u.c.):
  - 6.5.3.7.1. Novērtējot emisijas apjomus derīgo izrakteņu ieguves laikā, aprēķinos tiek izmantots maksimālais derīgo izrakteņu ieguves apjoms, proti, 30 000 t derīgā materiāla gadā, pieņemot, ka ieguvei nodrošināti labvēlīgi meteoroloģiskie apstākļi 9 mēnešu laika posmā no aprīļa līdz decembrim. Tajā pat laikā Ziņojumā minēts, ka precīza kopējā Atradnes izstrādes platība, kā arī nederīgās grunts jeb starpkārtu materiāla apjoms šajā projekta attīstības stadijā nav zināma, ņemot vērā vēsturisko izpēti un faktisko derīgā izrakteņa kvalitāti un apjomu konkrētā ieguves blokā. Birojs apzinās, ka iegūtā materiāla apjoms Ziņojumā norādīts orientējoši, tomēr, iegūstot lielāku apjomu derīgo izrakteņu, un pārvietojot lielāku daudzumu neizmantojamās grunts, sagaidāmas arī lielākas gaisa piesārņojošo vielu emisijas un, iespējams, atsevišķos laika posmos arī papildus transportēšanas reisi. Birojs šos apstākļus tālāk vērtē un ņem vērā, izdarot apsvērumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu un pasākumiem tās uzraudzībai un kontrolei.

- 6.5.3.7.2. Saskaņā ar Ziņojumā ietverto informāciju derīgo izrakteņu ieguve paredzēta darba dienās laikā no plkst. 7:00 līdz 18:00 vidēji 9 stundas dienā. Modelējot piesārņojuma izkliedi, ir pieņemts, ka ekskavatori, buldozers un frontālie iekrāvēji patstāvīgi strādās tikai ieguves laukā. Aprēķinos pieņemtais kopējais derīgo izrakteņu ieguvei paredzētais laiks ir 1755 stundas gadā, 50 % no gada laikā iegūtā derīgā materiāla apjoma ir smilts frakcija un 50 % smilts-grants frakcija.
- 6.5.3.7.3. Saskaņā ar Ziņojumā iekļauto informāciju Ierosinātāja perspektīvā plāno uzsākt grants šķembu ražošanu, tāpēc, lai novērtētu iespējamās maksimālās emisijas no apstrādes darbībām tehnoloģiskajā laukumā, aprēķinos tiek pieņemts, ka visu derīgā materiāla apstrādes laiku (9 mēnešus) tiek veikta grants šķembu ražošana.
- 6.5.3.7.4. Paredzētās darbības ietvaros tiek plānota sašķirotā materiāla pagaidu uzglabāšana. Sašķirotā materiāla bērtnes tiks veidotas šķirošanas līnijas tuvumā uz tehnoloģiskā laukuma un atradīsies tur īslaicīgi. Sagatavotā materiāla izvešanas intensitāti nosaka produkcijas pieprasījums un transportēšanas ceļu tehniskais stāvoklis. Plānots, ka maksimālais uzglabājamais apjoms ir 50 000 t derīgā materiāla. Paredzams, ka maksimālais krautnes augstums būs 10 m. Nederīgās grunts ilgstoša uzglabāšana nav paredzēta.
- 6.5.3.8. Ziņojumā aprēķinātas kopējās emisijas no derīgo izrakteņu ieguves, pārvietošanas un iekraušanas darbībām, kā arī darbībām, kas tiks veiktas tehnoloģiskajā laukumā, tajā skaitā gaistošo organisko savienojumu emisiju apjomi no dīzeļdegvielas uzpildes, kā arī papildus vērtētas arī teritorijas sagatavošanas ietekmes (apauguma izciršana, virskārtas novākšana, izvietošana). Vērtējot Paredzētās darbības radīto gaisa piesārņojumu Atradnē, ņemtas vērā arī emisijas no autotransporta izplūdes gāzēm, kas rodas autotransportam pārvietojoties pa Atradnes iekšējām pagaidu brauktuvēm līdz tehnoloģiskajam laukumam, kur plānots veikt materiāla sagatavošanu un/vai grants šķembu ražošanu.
- 6.5.3.9. Novērtējuma rezultātā secināts, ka Paredzētās darbības radītais piesārņojums nevienai no piesārņojošām vielām (CO, NO₂, SO₂, daļiņas PM₁₀ un PM_{2,5}) nepārsniegs robežlielumus cilvēku veselības aizsardzībai, kas noteikti Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumos Nr.1290 "*Noteikumi par gaisa kvalitāti*" (turpmāk Noteikumi Nr.1290). Arī vērtējot summāro piesārņojuma līmeni, secināts, ka tuvākajās teritorijās, kur piemērojami normatīvi, summārā piesārņojuma līmeņa robežlielumi netiks pārsniegti. Maksimālās summārās koncentrācijas sagaidāmas Atradnes Z, ZR daļā (tehnoloģiskā laukumā), kas uzskatāma par darba vidi. Tāpat Ziņojumā secināts, ka aprēķinātie gaistošo organisko savienojumu emisiju apjomi no dīzeļdegvielas uzpildes uzskatāmi par nenozīmīgiem.
- 6.5.3.10. Novērtējis Ziņojumu, Birojs ņem vērā, ka ietekme uz gaisa kvalitāti Paredzētās darbības realizācijas gadījumā var atšķirties, tostarp pie lielākas ieguves intensitātes vai neatbilstošas ceļa kvalitātes piesārņojuma koncentrācijas var būt arī augstākas. Vienlaikus Birojs var pievienoties Ziņojuma autoru secinājumiem, ka veiktais novērtējums šobrīd ļauj secināt, ka būtiskas ietekmes varbūtība piesārņojošo vielu kontekstā normālos darba režīma apstākļos nav sagaidāma un ka nozīmīga piesārņojuma izplatība no darbībām Atradnē ārpus Atradnes robežām ir maz varbūtīga. Paredzētā darbība radīs papildus piesārņojošo vielu emisijas gaisā, tomēr Ziņojumā ietvertie emisiju aprēķini un to izkliedes modelēšana norāda, ka plānotajos darba apstākļos Atradnei un transportēšanas ceļam tuvāko viensētu teritorijās nav sagaidāmi normatīvajos aktos noteikto gaisa kvalitātes robežvērtību pārsniegumi, līdz ar to Ziņojuma autori secinājuši, ka īpaši pasākumi gaisa piesārņojošo vielu emisiju samazināšanai nav nepieciešami. Tomēr Ierosinātāja jebkurā gadījumā paredz Atradnes

ekspluatācijas laikā veikt pasākumus putēšanas novēršanai (piemēram, laistīšana) un uz pieņemumu par šāda pasākuma realizāciju arī balstīts novērtējums. Nosacījumi attiecībā uz transportēšanas radītajām ietekmēm un dažādo maršrutu izmantošanu analizēti un iestrādāti šī Biroja atzinuma 6.5.5.punktā. **Lemjot par obligāto nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs norāda, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā gaisa kvalitātes un trokšņa līmeņa normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātajai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Papildus risinājumi šo ietekmes aspektu pārvaldībai ir iestrādāti jau Ziņojumā. Tomēr, izvērtējot konkrēto situāciju un ievērojot normatīvos noteiktās prasības, Birojs secina, ka ir nepieciešams noteikt citus papildus ietekmes samazināšanas pasākumus:**

- a) Paredzētā darbība jāveic (darba laiks, izmantotās tehnikas vienības u.c.) veidā, kas sasniedz ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu Ierosinātāja ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt.
- b) Nav pieļaujama Paredzētās darbības veikšana, tostarp transportēšana ārpus noteiktā dienas laika (periods no pulksten 7.00 – 19.00).
- c) Jānodrošina esošās meža joslas gar autoceļu V127 saglabāšana vismaz 50 m platumā un, kur nepieciešams, stādījumu papildināšana nolūkā mazināt arī trokšņa un gaisa piesārņojuma izplatību tuvāko māju virzienā.
- d) Ņemot vērā dzīvojamo māju attālumu līdz Atradnei un transportēšanai paredzētajam ceļam, pamatotu sūdzību saņemšanas gadījumā veicami emisiju mērījumi un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu un ierobežojumu noteikšanu.

6.5.4. Troksnis un tā izplatība:

6.5.4.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota derīgo izrakteņu ieguve, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan iegūtā materiāla transportēšanu. Derīgo izrakteņu ieguve un ar to saistītās darbības, tajā skaitā transportēšana, rada troksni, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja Paredzētās darbības norises vietas un transportēšanas ceļu tuvumā ir pret troksni jutīgi objekti, tajā skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, rekreācijas objekti, mājokļi. Troksnis var būt traucējošs arī dzīvniekiem un putniem, un šādas ietekmes par īpaši nozīmīgām un būtiskām var kļūt, ja trokšņa ietekmes zonā ir īpaši aizsargājama sugu, tajā skaitā putnu koncentrāciju, barošanās, ligzdošanas, atpūtas u.c. vietas (konkrētajā gadījumā nav konstatētas). Transportēšanas maršruts, ja tiek izmantots autoceļš V127, virzās gar apdzīvotu vietu un viensētu teritorijām, savukārt autoceļa V280 tuvumā viensētas neatrodas (Paredzētās darbības radītā ietekme uz trokšņa līmeni no smilts-grants un smilts transportēšanas sīkāk apskatītas šī atzinuma 6.5.5.punktā).

6.5.4.2. Atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumu Nr.16 *“Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”* (turpmāk Trokšņa noteikumi Nr.16) 1.pielikuma 1.2.punktam, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakara – četras stundas, nakts – astoņas stundas. Diena ir no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakars – no plkst. 19.00 līdz 23.00, nakts – no plkst. 23.00 līdz 7.00, bet gads ir uz trokšņa emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads. Saskaņā ar Ziņojumu ieguves darbus, kā arī smilts-grants, smilts materiāla izvešanu paredzēts veikt no aprīļa līdz decembrim, darba dienās laikā no plkst.7:00 līdz 18:00 (9h). Līdz ar to secināms, ka atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 1.2.punktam Paredzētā

darbība plānota tikai periodā, kas kvalificējas kā diena (t.i. – vakara un nakts troksnis ar Paredzēto darbību netiek radīts), kad individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās trokšņa A–izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (L_{diena}) nedrīkst pārsniegt 55dB(A).

- 6.5.4.3. Ziņojumā trokšņa rādītāju novērtēšanai un modelēšanai izmantota *Wölfel Meßsystem Software GmbH+Co K.G* izstrādātā trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra *IMMI 2015-1* (Licences numurs S72/317). Ar IMMI 2015-1 programmu iespējams aprēķināt trokšņa rādītājus atbilstoši vides trokšņa novērtēšanas metodēm, kuras noteiktas Trokšņa noteikumos Nr. 16. Smilts – grants un smilts ieguves radītā trokšņa novērtēšanas metode paredzēta rūpnieciskās darbības radītā trokšņa novērtēšanai un atbilst standartam LVS ISO 9613-2:2004. Informācija par smilts – grants un smilts ieguves un apstrādes tehnikas radīto skaņas jaudu iegūta no tehniskajām vadlīnijām BS 5228-1:2009 un datu bāzes SourceDB. Kravas automašīnu radīto trokšņa emisiju raksturošanai uz Atradnes pievedceļa izmantoti dati, kas iegūti no datu bāzes SourceDB, saskaņā ar kuru kravas automašīnu, kas pārvietojas ar ātrumu līdz 20 km/h pa derīgo izrakteņu Atradnes pievedceļu, vidējā radītā skaņas jauda ir 103,8 dB(A). Trokšņa datorprogrammas aprēķinos izmantotie ievades dati pievienoti Ziņojuma 8. pielikumā. Savukārt autotransporta radītais troksnis novērtēts, izmantojot Francijā izstrādāto aprēķina metodi “NMPB-Routes-96 (SETRA-CERT ULCPC-CSTB)”. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē šobrīd nozīmīgāko trokšņa piesārņojumu rada vietējas nozīmes autoceļš V127. Informācija par satiksmes intensitāti uz autoceļa V127 iegūta no VAS “Latvijas Valsts ceļi”.
- 6.5.4.4. Kopējā trokšņa līmeņa aprēķinu rezultāti (autotransporta pa autoceļu V127 un derīgo izrakteņu ieguve) rādītājam L_{diena} attēloti Ziņojuma 3.3.6. – 3.3.9. attēlā, bet augstākās aprēķinātais trokšņa līmenis Paredzētās darbības vietas tuvumā esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās attēlots 3.3.5. tabulā. Nosacījumi attiecībā uz transportēšanas maršrutu izmantošanu iestrādāti šī Biroja atzinuma 6.5.5.punktā.
- 6.5.4.5. Atbilstoši datorprogrammas veikto aprēķinu rezultātiem, Ziņojumā secināts, ka šobrīd pie Atradnei tuvākās viensētas “Jāņkalni” dzīvojamās mājas autotransporta satiksmes ietekmē dienas trokšņa vērtība L_{diena} maksimāli sasniedz 50dB(A), savukārt pie attālākām dzīvojamām mājām (“Purgaļi”, “Apiņi”, “Sārniņi”, “Vērverīši”, “Birzgaļi”, “Jaunbirzgaļi”) – nepārsniedz 35 dB(A). Attiecīgi tiek secināts, ka Trokšņa noteikumos Nr.16 noteikto trokšņa robežvērtību dienas periodam šobrīd netiek pārsniegtas. Vērtējot kopējo trokšņu līmeņus uzsākot smilts – grants un smilts ieguvi derīgo izrakteņu Atradnē ar ieguves apjomu 30 000 t smilts un smilts-grants gadā, secināts, ka trokšņa līmenis Atradnei tuvāko viensētu teritorijās pieaugs, tomēr dienas trokšņa vērtība L_{diena} pie plānotās izstrādes intensitātes un laika grafika prognozējama no 39 līdz 55 dB(A). Noteikts, ka daļa no Atradnei tuvākās viensētas (“Jāņkalni”), tajā skaitā viensētā esošā dzīvojamā māja, atradīsies zonā, kur atkarībā no izstrādājamās Atradnes daļas, dienas trokšņa vērtība L_{diena} prognozēta diapazonā no 53 līdz 55 dB(A), savukārt pie attālāko viensētu dzīvojamām mājām dienas trokšņa vērtība L_{diena} maksimāli prognozēta 39 – 48dB(A).
- 6.5.4.6. Līdz ar to, tā kā aprēķinātais trokšņa līmenis Atradnei tuvākās viensētas teritorijā IV zonas izstrādes laikā sasniedz vai var sasniegt Trokšņa noteikumos Nr.16 noteikto dienas robežlielumu 55dB(A), turklāt sastādītā prognoze jebkurā gadījumā ir tikai tuvināts novērtējums, Birojam ir pamats saglabāt piesardzību un noteikt ar šo atzinumu Paredzētās darbības realizācijai papildus nosacījumus. Atradnes IV kārtas izstrāde, iespējams, varētu tikt veikta pēc vairāk kā desmit gadiem un ainavisko, putekļu un trokšņu ietekmes mazināšanai šai laikā var jau tikt realizēti papildus stādījumi starp Atradni un autoceļu V127, tādējādi ietekmes papildus mazinot, tomēr nav izslēgtas arī citu apstākļu izmaiņas šādā laika posmā, kas ietekmes varētu arī palielināt, turklāt

iespējamās atšķirības arī sezonālā griezumā. Līdz ar to ir svarīgi savlaicīgi pārliecināties par esošo situāciju, lai viennozīmīgi spriestu par papildus pasākumu realizācijas nepieciešamību un pieļaujamajām darbībām viensētas “Jāņkalni” tuvumā. Normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā trokšņu normatīvu, ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Vienlaikus Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu norādīt obligātos nosacījumus trokšņu ietekmes mazināšanai, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Tā kā Ziņojumā nav vērtēta Paredzētās darbības ietekme ārpus dienas perioda, nav pieļaujama Paredzētās darbības veikšana, tostarp transportēšana ārpus Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 1.2.punktā noteiktā dienas laika (periods no pulksten 7.00 – 19.00).
- b) Ja Paredzētās darbības plānošanas vai realizācijas gaitā tiek secināts, ka nepieciešami vai paredzēti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums, lemjot par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā. Šis nosacījums attiecināms arī uz citiem Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes aspektiem (t.i. ne tikai saistībā ar troksni).
- c) Visām Paredzētās darbības realizācijai paredzētajām tehnoloģiskajām iekārtām (kur attiecināms) jāatbilst Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.163 “*Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām*” noteiktajām prasībām.
- d) Lai pārbaudītu Ziņojumā izdarīto secinājumu pamatotību un gūtu pārliecību par sagaidāmajiem trokšņu līmeņiem uzsākot Paredzēto darbību, reprezentatīvos apstākļos un periodā viensētas “Jāņkalni” teritorijā trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām ēku fasādēm veicami mērījumi Trokšņa noteikumos Nr.16 paredzētajā kārtībā un, pamatojoties uz rezultātiem, ja nepieciešams, nosakāms piemērotākais risinājums trokšņa ietekmes papildus mazināšanai, kā arī veicama šādu pasākumu īstenošana. Pēc šādu pasākumu īstenošanas veicama to efektivitātes novērtēšana. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana. Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā, vai uzsākot darbus IV zonas teritorijā, mērījumi un iepriekš noteiktās rīcības atkarīgas.

6.5.5. Derīgā izrakteņa transportēšanas ietekmes:

- 6.5.5.1. Ziņojumā tiek apskatīti divi iespējamie derīgo izrakteņu transportēšanas maršruti līdz autoceļam A3 - pirmais transportēšanas maršruts jeb 1.alternatīva paredz izmantot vietējas nozīmes autoceļu V127 posmā no Atradnes pievedceļa līdz autoceļa pieslēgumam autoceļam A3 Straupē, savukārt otrs jeb 2.alternatīva - autoceļu V127 posmā no Atradnes pievedceļa līdz pieslēgumam vietējas nozīmes autoceļam V280, tālāk izmantojot autoceļu V280 līdz pieslēgumam autoceļam A3 (skat. šī atzinuma 3.4.1.punktu). Tajā pat laikā saskaņā ar Ziņojumā iekļauto informāciju vadoties no ekonomiskā izdevīguma Ierosinātāja plāno izmantot abus maršrutus atkarībā no derīgo izrakteņu piegādes vietas, proti, Rīgas virzienā – autoceļu V127 un autoceļu V280, savukārt Valmieras virzienā – autoceļu V127. Abās iespējamās smiltis – grants un smiltis transportēšanas maršruta alternatīvās ir iekļauts autoceļa V127 posms no derīgo

izrakteņu ieguves Atradnes pievedceļa pieslēguma līdz autoceļa V280 pieslēgumam (posma garums - 1,24 km).

- 6.5.5.2. Saskaņā ar Ziņojumu transportēšanas maršrutu autoceļu esošās nestspējas novērtēšanai intensīvākas derīgo izrakteņu izvešanas laikā tikusi veikta šurfēšana ceļa segas konstrukcijas noteikšanai un deformācijas moduļa mērījumi ar krītošā svara deflektometru. Ceļu nestspējas mērījumu rezultāti iekļauti Ziņojuma 3.5.nodaļā. Tāpat novērtēšanas laikā ir konstatēts, ka autoceļa V127 posmā no Lielstraupes līdz Straupei autoceļa nodalījuma josla nav uzturēta atbilstoši normatīvajos aktos noteiktām prasībām – nav izzāģēti krūmi, kas traucē redzamībai, savukārt posms no autoceļa V280 un autoceļa V127 krustojuma līdz autoceļam A3 (pie Braslas) ir labi pārredzams un ir nodrošināta apstāšanās redzamība. Kopumā Ziņojumā iekļautā novērtējuma rezultātā secināts, ka normālos ceļu ekspluatācijas apstākļos abu plānoto derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutu ceļi ir ar pietiekamu nestspēju.
- 6.5.5.3. Uzsākot Paredzēto darbību, transporta intensitāte izmantojamajos derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutos palielināsies, līdz ar to paredzamās ietekmes saistāmas galvenokārt ar gaisa kvalitātes un trokšņa līmeņa izmaiņām. Vērtējot plānotos derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutus, to izvietojumu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas radītu ietekmi uz gaisa kvalitāti un trokšņu līmeni, secināms, ka plānotais iegūtā materiāla transportēšanas maršruts autoceļa V127 posmā no Lielstraupes līdz Straupei virzās gar vairāku viensētu teritoriju – attālumā līdz ~ 180 m atrodas viensētas “*Plaudīši*”, “*Lejas Plaudīši*”, “*Dietari*”, “*Fazāni*”, “*Lukstiņi*”, “*Puriņi*” un “*Atpūtas*”, kā arī Lielstraupē atrodas atsevišķas dzīvojamās ēkas un automašīnu remontdarbnīca, bet ~ 150 – 200 m attālumā no autoceļa (Pekšu ezera tuvumā) atrodas rehabilitācijas centrs “*Saulrīti*”. Attālums no autoceļa V127 līdz Lielstraupes pils ansamblim ir ~ 100 m. Autoceļa V127 posmā Straupes ciema teritorijā autoceļa tuvumā atrodas divstāvu dzīvojamās ēkas, kā arī atsevišķas saimniecības ēkas. Savukārt maršruts, kas derīgo izrakteņu transportēšanā paredz izmantot autoceļu V280, šķērso salīdzinoši mazapdzīvotu teritoriju. Ziņojumā norādīts, ka ~ 130 m no autoceļa V280 un ~ 230 m attālumā no autoceļa A3 atrodas dzīvojamās apbūves teritorija *Braslas*. Birojs norāda, ka, izvērtējot iespējamās derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutus, būtiski ņemt vērā, ka ietekmes skar ne tikai ēkas, bet viensētu teritoriju un to pagalmus kopumā.
- 6.5.5.4. Ziņojumā vērtēta derīgo izrakteņu transportēšanas rezultātā radītā gaisa piesārņojuma ietekme uz abu vērtēto derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutu tuvumā esošajām viensētām. Saskaņā ar Ziņojumu:
- 6.5.5.4.1. Derīgo izrakteņu transportēšanu ir plānots veikt darba dienās laikā no plkst.7.00 līdz plkst. 18.00. Aprēķinos pieņemts, ka materiāla izvešana tiks veikta 195 dienas gadā ar plānoto dienas izvešanas apjomu 200 t, tajā pat laikā Ziņojumā norādīts, ka sašķīrotā materiāla izvešana no tehnoloģiskā laukuma iespējama visa gada garumā atkarībā no laikapstākļiem.
- 6.5.5.4.2. Vidēji dienā ir plānots, ka 4 kravas automašīnas (ar ietilpību 16 m³ vai 25 t) veiks 2 braucienus turp un atpakaļ no Atradnes (kopumā vidēji 16 braucieni dienā). Tā kā gada laikā ir plānots pārvadāt līdz ~ 39 000 t smilts – grants un smilts materiāla, tad gada laikā automašīnām būs jāveic aptuveni līdz 1560 braucieniem turp un atpakaļ.
- 6.5.5.4.3. Smilts – grants un smilts transportēšanas laikā radīto gaisa piesārņojošo vielu koncentrāciju novērtēšanā izmantotās aprēķinu un piesārņojuma izkliedes novērtēšanas metodes raksturotas šī atzinuma 6.5.3.punktā. Novērtējumā ņemti vērā LVGMC sniegtie dati par esošo piesārņojuma līmeni no ceļu satiksmes intensitātes uz vietējas nozīmes autoceļiem V127 un V280.

- 6.5.5.5. Vērtējot summāro piesārņojuma līmeni, Ziņojumā secināts, ka abi transportēšanas maršruti sākuma posmā līdz Lielstraupai pārklājas un gaisa piesārņojošo vielu normatīvi zonā gar transportēšanas maršrutu sākuma posmu netiks pārsniegti - abos transportēšanas maršrutos piesārņojošo vielu emisijas prognozētas ievērojami mazākas kā robežvērtības. Ziņojumā identificēts, ka vietējas nozīmes autoceļa V127 satiksmes intensitāte ir lielāka nekā V280, likumsakarīgi augstākas esošā piesārņojuma koncentrācijas konstatētas tieši autoceļa V127 tuvumā. Tajā pat laikā Birojs vērš uzmanību, ka Ziņojumā nav vērtēta gaisa kvalitāte visā transportēšanas maršrutu garumā (no Lielstraupes līdz autoceļam A3) nevienai no alternatīvām, vienlaikus ņemot vērā, ka 2.alternatīvas maršrutā nav sastopami pret piesārņojumu jutīgi objekti, viensētas vai apdzīvotas vietas, savukārt analizējot 1.alternatīvas gadījumā vērtēto transportēšanas maršruta posmu, secināms, ka nav pamata uzskatīt, ka tālākajā transportēšanas maršruta posmā gaisa kvalitātes novērtējums varētu būtiski atšķirties no pašlaik novērtētā autoceļa V127 posma no Atradnes līdz Lielstraupai. Vienlaikus Birojs atzīmē, ka faktiskās gaisa un arī trokšņa piesārņojuma būs atkarīgs no transporta intensitātes un derīgo izrakteņu pieprasījuma un tā būtiska pieauguma gadījumā nav izslēdzamas lielākas ietekmes kā pašlaik prognozēts, turklāt konkrētā ietekmes aspekta kontekstā nozīmīga ir arī ceļa kvalitāte.
- 6.5.5.6. Lai novērtētu derīgo izrakteņu transportēšanas radītās trokšņa līmeņa izmaiņas, izmantota informācija par satiksmes intensitāti uz galvenā autoceļa A3 (2015. gada dati) un vietējās nozīmes autoceļiem V127 un V280 (2013. gada dati). Informācija par satiksmes intensitāti apkopota Ziņojuma 3.5.1. un 3.5.5.tabulā, bet autotransporta kustības ātruma raksturošanai izmantoti dati par atļauto braukšanas ātrumu. Ņemot vērā, ka smilts – grants un smilts transportēšanu ir plānots veikt tikai dienas laikā, trokšņa novērtējuma ietvaros ir vērtēts trokšņa līmenis rādītājam L_{diena} . Saskaņā ar trokšņa līmeņa modelēšanas rezultātiem dzīvojamās apbūves teritorijās, kas atrodas autoceļu V127 un V280 tuvumā, esošais trokšņa līmenis ir robežās no 39 līdz 51 dB(A), tādējādi trokšņa līmenis nepārsniedz Trokšņa noteikumos Nr. 16. noteiktos trokšņa robežlielumus.
- 6.5.5.7. Atbilstoši IVN izstrādes laikā veiktajai trokšņa modelēšanai, realizējot Paredzēto darbību un derīgo izrakteņu transportēšanai izmantojot autoceļu V127, kopējais trokšņa līmenis (esoša satiksme un paredzētā derīgo izrakteņu transportēšana) dzīvojamās apbūves teritorijās autoceļa V127 tuvumā paaugstinātos par 1 līdz 5 dB(A) un kopējais trokšņa līmenis sasniegtu 40 līdz 55 dB(A), savukārt derīgo izrakteņu transportēšanai izmantojot 2. alternatīvu, kas paredz autoceļa V280 izmantošanu, dzīvojamās apbūves teritorijās, kas novietotas autoceļa tiešā tuvumā, maksimālais trokšņa līmenis paaugstinātos par 1 līdz 2 dB(A), sasniedzot 42 līdz 54 dB(A). Tajā pat laikā Birojs norāda, ka vērtējot potenciālo trokšņa līmeņa paaugstinājumu, jāņem vērā, ka pastāvošais un aprēķinātais vides troksnis var būt arī nedaudz atšķirīgs, tostarp arī augstāks kā Ziņojumā novērtētais, īpaši, ja notiktu intensīvāka kravas automašīnu plūsma, tādēļ maksimāla apjoma un ierobežojumu noteikšana šai gadījumā ir svarīga. Līdz ar to novērtējuma rezultātā secināms, ka viensētās, kas robežojas ar izstrādātā materiāla transportēšanas ceļu, troksnis vērā ņemami pieaugs un tajās dzīvojamās teritorijās, kas atrodas tieši pie autoceļa, īpaši 1.alternatīvas gadījumā sasniegs vai gandrīz sasniegs (2.alternatīvas gadījumā) Trokšņa noteikumos Nr.16 noteikto trokšņa robežvērtību dienas periodam. Ievērojot novērtējuma rezultātu un to, ka novērtējums Ziņojumā veikts tikai tādām risinājumam, kas ieguves darbus Atradnes iecirkņos un derīgā materiāla transportēšanu paredz veikt dienas laikā (atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 12.punktam periods no plkst.7.00 – 19.00), turklāt pie transportēšanas intensitātes, kas vidēji nepārsniedz 8 kravas reisu dienā turp un atpakaļ, - ir pamatoti noteikt, ka ar Paredzēto darbību saistītos transporta reisu nav pieļaujams

veikt ārpus minētā perioda un Ierosinātajai būtu jānodrošina, ka vidējā transportēšanas intensitāte nepārsniedz trokšņa novērtējumā prognozēto. Tomēr šāds nosacījums ir grūti pārvaldāms, turklāt jau Ziņojumā norādīts, ka reisu skaits paredzams vidēji 8 reisi dienā. Reisu skaits dienā var būt atkarīgs no virknes dažādiem faktoriem, tajā skaitā derīgo izrakteņu pieprasījuma, tādēļ tas atsevišķos laika posmos var būt arī lielāks. Līdz ar to un jo īpaši tādēļ, ka prognozējamais transportēšanas troksnis, ir aprēķināts uz robežas ar pieļaujamo vērtību 55dB(A) (Ziņojuma 3.5.nodaļa), ir pamatoti papildus noteikt, ka Ierosinātajai, īpaši 1.alternatīvas gadījumā, ir jānodrošina norādītās ieguves un transportēšanas maksimālais apjoms gadā, kā arī trokšņa uzraudzības un kur nepieciešams - izplatības mazināšanas pasākumi. Konkrētajā gadījumā (dzīvojamās mājas atrodas ļoti tuvu ceļam un ieguve/transportēšana ir paredzēta ilgstoši) kā papildus risinājums nepieciešamības gadījumā varētu būtu nosakāma, piemēram, trokšņa izplatības barjeru (prettrokšņa siena vai valnis) izbūve attiecīgajos autoceļa V127 posmos tieši dzīvojamo ēku tuvumā, vai arī attiecīgu aizsargstādījumu izveide, dzīvojamo ēku prettrokšņa izolācijas pasākumi, ceļa seguma uzlabošana (arī uzturēšana), kas var nelabvēlīgu ietekmi mazināt. Uzsākot Paredzēto darbību, 1.alternatīvas gadījumā reprezentatīvos apstākļos un periodā ir veicami trokšņa mērījumi un, pamatojoties uz to rezultātiem, nosakāmi piemērotākie risinājumi un to realizācijas vietas. Savukārt autoceļa V280 sistematiska izvēle ļautu lielā mērā papildus mazināt gan trokšņa, gan putekļu ietekmes uz piegulošo apbūvi.

- 6.5.5.8. Ziņojumam pievienota arī Pārgaujas novada pašvaldības 2015.gada 21.jūlija vēstule Ierosinātajai, kurā pašvaldība sniegusi viedokli par Paredzēto darbību un izvirzījusi vairākus nosacījumus ietekmes mazināšanai, piemēram, satiksmes maksimālā ātruma ierobežojumu, ceļu atputeķlošanu u.c., taču izvērtējot Ziņojumu Birojs secina, ka konkrētie ierosinājumi nav iestrādāti Ziņojumā. Biroja ieskatā atļautā braukšanas ātruma ierobežošana kravu transportam uz/no Atradnes ir atbalstāms risinājums, lai samazinātu riskus un satiksmes negadījumu iespējas, turklāt tas daļēji mazinātu arī putekļu veidošanos un trokšņa līmeni. Jo īpaši svarīgi tas būtu laika periodā, kad koplietošanas ceļu lieto lielāks skaits velobraucēju un kājāmģājēju. Lemjot par obligāto nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs ņem vērā, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā gaisa un trokšņu kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātajai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Tā kā derīgā materiāla izvešanu Ierosinātāja ir paredzējusi pa koplietošanas ceļiem ar grants segumu un derīgo izrakteņu ieguves gadījumos iedzīvotāju sūdzības galvenokārt ir saistītas ar transportēšanas radītajām ietekmēm, ir pamats noteikt, ka Ierosinātajai sadarbībā ar pašvaldību jāseko līdzi izvešanas ceļa kvalitātei un pie nepieciešamības jāveic papildus pasākumi (ceļa uzturēšana, kā arī, ja nepieciešams, laistīšana vai citi putekļu mazināšanas pasākumi pret tuvākajām mājām). Birojs ņem vērā arī DAP pausto viedokli, ka, ņemot vērā autoceļa līkumainību un šaurumu, un to, ka autoceļa tuvumā atrodas vairākas apdzīvotas viensētas un pa ceļu ikdienā pārvietojas gan vietējie iedzīvotāji, gan GNP apmeklētāji un velobraucēji, rekomendējams autoceļu V127 neizmantot kā derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutu. Turklāt Ziņojumā minēts, ka tā ceļa nodalījuma josla ir ar nepietiekamu pārredzamību. Tajā pat laikā Birojs, izvērtējot abas piedāvātās derīgā materiāla transportēšanas alternatīvas, plānotos derīgā materiāla izvešanas apjomus, un attālumus līdz tuvākajām dzīvojamām teritorijām, secina, ka izvērtējuma procesā nav konstatēti tādi pilnībā izslēdzoši apstākļi, kas, ievērojot ietekmi mazinošus pasākumus, nepieļautu 1.alternatīvas – autoceļa V127 izmantošanu derīgo izrakteņu transportēšanā līdz autoceļam A3, tomēr, ņemot vērā sabiedriskās apspriešanas laikā izteiktās iedzīvotāju bažas par autoceļa V127 izmantošanu, kā arī ņemot vērā DAP un pašvaldības ieteikumus, Birojs derīgā materiāla transportēšanas nodrošināšanai rekomendē pēc iespējas izmantot 2.transportēšanas

alternatīvu – autoceļu V280, īpaši transportējot kravas virzienā no Atradnes. Vienlaikus Birojs vērš uzmanību, ka nav izslēgts, ka lēmuma pieņēmējs par Paredzētās darbības akceptu (vietējā pašvaldība) var noteikt papildus nosacījumus vietējās pašvaldības autoceļu lietojumam. Tāpat Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu ir nepieciešams arī ar šo atzinumu nostiprināt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama:

- a) Bez atkārtota sākotnējā izvērtējuma veikšanas nav pieļaujama plānotā ieguves un transportēšanas apjoma palielināšana.
- b) Lai arī normatīvu pārsniegumi no derīgo izrakteņu transportēšanas netiek prognozēti, tomēr trokšņu aspektā tie Ziņojumā novērtēti kā robežlielumus sasniedzot (1.alternatīvas gadījumā) vai tuvu tiem (2.alternatīvas gadījumā), tādējādi ir saglabājama piesardzība un 1.alternatīvas gadījumā nepieciešams veikt faktiskus mērījumus, lai pārliecinātos par normatīvu nepārsniegšanu. Vienlaicīgi priekšroka trokšņu un putekļu ietekmju mazināšanai un satiksmes drošības aspektā paredzama 2.alternatīvai.
- c) Transportēšanas maršrutā sadarbībā ar pašvaldību un VAS „Latvijas Valsts ceļi” ir jānodrošina un jāuztur atbilstošas nestspējas ceļa parametri un ceļa uzturēšana atbilstošā kvalitātē, veicot atjaunošanas darbus un pie nepieciešamības nodrošinot sezonālo ierobežojumu ievērošanu.
- d) Gadījumā, ja Ierosinātāja plāno izmantot 1.transportēšanas alternatīvu, pirms Paredzētās darbības uzsākšanas jānodrošina, lai autoceļa V127 nodalījuma josla tiktu uzturēta atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, sadarbībā ar DAP papildus vērtējot konkrētus risinājumus koku un krūmu izciršanai.
- e) Sausā laikā jānodrošina plānotā transportēšanas maršruta laistīšana un/vai apstrāde ar līdzekli, kas samazina putēšanu, samazinot iespējamu papildus putekļu emisiju izplatību dzīvojamo māju teritorijās.
- f) Tā kā ietekmes novērtējumā transporta kustība pa autoceļu V127 nav vērtēta kā iespējams putekļu emisiju avots visā transportēšanas maršruta posmā līdz autoceļam A3, nav pieļaujama vaļēju un nenosegtu kravu pārvadāšana.

Rezumējoši Birojs secina, ka kopumā Ierosinātāja ir izvērtējusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes vairākos aspektos, tajā skaitā *Natura 2000* aizsardzības kontekstā, kā arī ietekmes uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību, īpaši aizsargājamo dabas vērtību un ainavu aspektā, ietekmes uz augsnes struktūras un mitruma režīmu, kā arī gaisa kvalitātes, trokšņa, transportēšanas ietekmes. Apkopojoši vērtējot nozīmīgākos ietekmes uz vidi novērtējuma secinājumus, Birojs nav konstatējis, ka būtu pamats kopumā nepieļaut Ierosinātājas plānoto darbību, taču tā pieļaujama tikai ar papildus ietekmi mazinošiem nosacījumiem, nepārsniedzot plānotos gada vidējos ieguves apjomus. Lai gan derīgo izrakteņu ieguve īpaši aizsargājamās dabas teritorijās pēc būtības nav darbības, kas būtu atbalstāmas un kalpotu šādu teritoriju aizsardzības mērķiem, jo īpaši ainavu aizsardzības mērķiem, Birojs secina, ka, izdodot GNP Individuālos noteikumus, normatīvā akta izdevējs ir izsvēris, kādos gadījumos derīgo izrakteņu ieguve, lai arī tai piemīt ainavu noplicinoša daba, samērīgi GNP ainavu aizsardzības zonā var būt pieļaujama. Izdodot šo atzinumu, Birojs ir ņēmis vērā, ka Darbības vietā nav konstatētas citas īpaši aizsargājamās dabas vērtības, tajā skaitā dabas vērtības, kuru aizsardzībai GNP kā *Natura 2000* izveidota, ka tajā jau iepriekš veikta ieguve un Paredzētās darbības nolūkos nav paredzēta jaunu infrastruktūras objektu izveide. IVN ietvaros ir apzinātas iespējamās ietekmes uz *Natura 2000* teritorijā aizsargājamām dabas vērtībām, kuru novēršanai un nepieļaušanai ir noteikti atbilstoši pasākumi. Tāpat ir novērtēti un noteikti pasākumi ietekmes uz ainavu mazināšanai, mērķtiecīgai un

savlaicīgai rekultivācijas pasākumu veikšanai u.c. ietekmju pārvaldībai. Kā salīdzinoši jutīgs jautājums Biroja ieskatā saglabājas derīgā materiāla transportēšanas maršruta izvēle, jo, - lai gan normatīvajos aktos noteikto vides kvalitātes robežvērtību pārsniegumi ar ietekmes mazināšanas pasākumiem netiek prognozēti, - transportēšana ietekmē arī dzīves vides kvalitāti (dzīvojamo teritoriju tuvums). Tādēļ Birojs uzskata, ka labākais risinājums tomēr būtu pēc iespējas izmantot 2.transportēšanas maršruta alternatīvu – autoceļa V280 posmu no Lielstraupes līdz autoceļam A3 vai sadarbībā ar pašvaldību veikt papildus ietekmes mazinošus pasākumus uz autoceļa V127, ja šo variantu akceptē pašvaldība.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātās nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21.panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, vispusīgi izvērtē Ziņojumu un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama.

Direktora p.i.

I.Kramzaka

2017.gada 21.augustā

